

Izgubljene milijarde

Verjetno je le še malo delovnih kolektivov, ki ne bi že pred meseci sprejeli svojih stabilizacijskih načrtov. Tako je večina od nas sredi največjih prizadevanj, da bi zastavljene naloge tudi uresničili, da bi bilo naše vsakdanje delo kar najbolj smotno in učinkovito, letošnje poslovno leto pa čim bolj uspešno.

Domenili smo se, da bomo gledali na vsak dinar, da bomo skušali na vsakem koraku, kjer bi bilo smotno, prihraniti dragocena sredstva in jih usmeriti v prepotrebne naložbe. Med drugim smo tudi dejali, da bomo v prihodnje svoj delovni čas bolje izkoristili in da bomo na svojih delovnih mestih vsi, tja od nekvalificiranih delavcev pa do vodilnih strokovnjakov, bolj učinkoviti. S tem smo

TEDEN SOLIDARNOSTI

Prihodnji teden — od 15. do 21. decembra — bo v nas zapisan kot TEDEN SOLIDARNOSTI z žrtvami imperialistične agresije in narodi, ki se bore za neodvisnost. Prav Jugoslavlani dobro vemo, kakšna je cena žrtev in kaj pomeni boj za svobodo. Zato tudi vemo, kakšno vrednost ima pomoč, ki prihaja iz srca. Ko smo jo potrebovali mi in — ko potrebujejo drugi narodi našo . . .

Radi bi opozorili na pismo, ki sta ga te dni poslala vsem delavskim svetom in sindikalnim organizacijam Franc Leskošek-Luka za republiški koordinacijski odbor za pomoč žrtvam imperialistične agresije in Ivanka Vrhovčak za RS ZSS. Pismo opozarja na to, da v Jugoslaviji že lep čas teče široko zasnovana solidarnostna akcija z narodi Indokitajske, in to kot odraz odločne podpore vseh naših delovnih ljudi narodom, ki se bore za neodvisnost. Akcija, ki jo je zasnovala SZDL Jugoslavije skupaj z vsemi drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, bo dosegla svoj vrh prav v TEDNU SOLIDARNOSTI.

Predvsem mladini in pionirjem so namenjena predavanja pod geslom „prvi koraki v svobodi“, ki naj povedo kaj več o življenju in težavah vietnamskega ljudstva v prvih mesecih svobode. Ta čas je v prodaji tudi posebna „vietnamska značka“, kar bo navrglo sredstva

za nakup najnujnejših predmetov za Vietnam.

Jugoslovansko obeležje ima tudi pionirska akcija „10.000 torbice za vietnamske vrstnike“. Torbice bo odpeljala v Vietnam posebna ladja. In ne samo torbice . . . Kaj, bo pa odvisno od prispevkov posameznih organizacij združenega dela, ki bodo z vsem razumevanjem stopile v solidarnostne vrste.

V pismu je posebna prošnja, da je treba organizatorje solidarnostne akcije kar najhitreje seznaniti s količino in približno vrednostjo proizvodov, ki jih organizacije združenega dela nameravajo prispevati za pomoč žrtvam imperialistične agresije.

Seveda se je treba v polni meri zavedati; da ne gre samo za Vietnam, za narode Indokitajske . . . Prav ta čas se vse bolj soočamo s trpljenjem, ki ga preživlja angolsko ljudstvo pod vodstvom MPLA v boju za svobodo proti silam imperializma, rasizma in neokolonializma. Tudi v sindikatih se moramo dogovoriti za organizacijo najbolj koristne in učinkovite oblike pomoči ogroženim ljudstvom!

Imejmo pred očmi aktualno geslo:

Proti imperializmu, fašizmu in agresiji — za svobodo in neodvisnost narodov!

DELAVSKA ENOTNOST

13. XII. 1975 — ŠT. 49 — L. XXXII

želeli povedati le to, da bomo v enakem času več storili.

Prav je tako!

V prenekaterih primerih pa smo pri sestavljanju svojih stabilizacijskih programov povsem pozabili na to, koliko dragocenih delovnih ur izgubimo na najrazličnejših sestankih, potrebnih in nepotrebnih, pogosto veliko predolgih, ker so „pač slabo pripravljene“. Pozabili smo na to, da moramo v prihodnje ne le bolje, temveč tudi več delati in da so naša velika napaka maratonski sestanki, na katerih predsedimo mnogi po več ur na teden, v številnih primerih pa tudi dlje kot delovni dan.

Zato ni niti najmanj presenetljivo, da si nekatere družbenopolitične organizacije prizadevajo racionalizirati sestankovanje. Med prvimi, ki so to postavili na dnevni red, je bila tudi zvezna konferenca SZDL. Znano je namreč, da smo lani predsedeli v Jugoslaviji na najrazličnejših sestankih blizu dve milijardi ur!

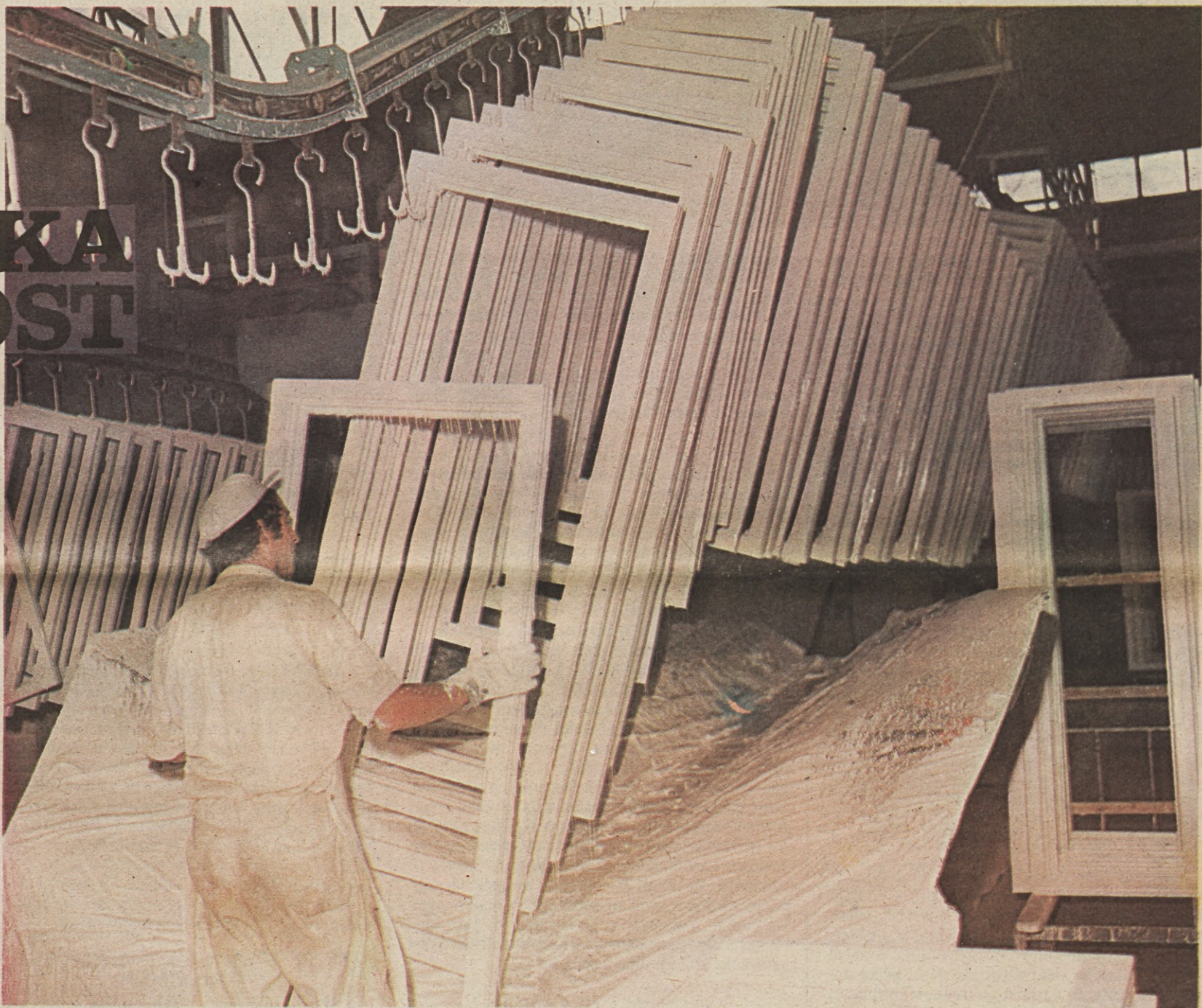
Sestanki so trajali v poprečju kar štiri ure, čeprav strokovnjaki ugotavljajo, da je optimalni čas za uspešen sestanek le poldruga ura.

Dve milijardi ur na sestankih v letu dni?! Veste koliko denarja je to, če ovrednotimo delovno uro s skromnimi 20 dinarji? Natanko 40 milijard. Seveda — novih milijard!

Razumljivo, brez sestankov ne gre, saj predstavljajo eno od temeljnih oblik našega družbenopolitičnega dela. Zanesljivo pa bi lahko naše sestanke malce racionalizirali! Če bi v prihodnje sestankovali v poprečju polni dve uri, kar je še vedno dlje, kot pa je priporočljivo, bi prihranili milijardo delovnih ur oziroma 20 novih milijard. S tem denarjem bi lahko, denimo, zgradili v letu dni 800 šol, 40.000 sodobnih stanovanj, 100 takih letališč, kakršnega gradimo v Mariboru itd., itd.

Žal na vse to premalo mislimo. Pogovarjamo se o stabilizaciji, stiskamo na najrazličnejših koncih in krajih, včasih tudi tam, kjer nima pravega smisla, obenem pa še vse preradi sedimo in debatiramo in izgubljam dragocene delovne ure. Marsikje in marsikdaj se torej še ne vedemo tako, kot terja od nas stabilizacija, za katero pa smo se vsi izrekli.

A. UL.

V lakirnici tovarne JELOVICA v Škofji Loki se tekoči trak ne ustavlja.

Foto: A. Agnič

PREDSEDNIK RS ZSS INŽ. JANEZ BARBORIČ NA OBISKU V ŽELEZARNI JESENICE

V ISKANJU NOVIH REŠITEV

V želji, da bi poglobili neposredno samoupravljanje in tudi drugače povečali učinkovitost dela in gospodarjenja, v Železarni Jesenice zdaj snujejo ustanovitev novih temeljnih organizacij združenega dela. Tako naj bi iz sedanjih štirih temeljnih organizacij združenega dela ustanovili skupaj 19 TOZD. Samoupravno razvejanost tega kolektiva pa dopolnjujejo pred kratkim integrirani TOZD Kovinar Jesenice in TOZD Monter iz Dravograda ter delovna skupnost skupnih služb.

V primerjavi s sedanjim stanjem se torej razmere močno spreminjajo, posebej še, ker ob snovanju nove organiziranosti velja upoštevati tudi izhodišča zakona o združenem delu, katerega osnutek zdaj vendarle prihaja v javno razpravo. Zato si tudi v Železarni Jesenice zastavljajo številna vprašanja, se soočajo z dilemami in iščejo rešitve za probleme, ki niti načelno doslej še niso bili dovolj jasno opredeljeni. V ta okvir razčiščevanja pogledov, mnenj in stališč je sodil tudi obisk predsednika RS ZSS inž. Janeza Barboriča in njegovih sodelavcev v Železarni Jesenice.

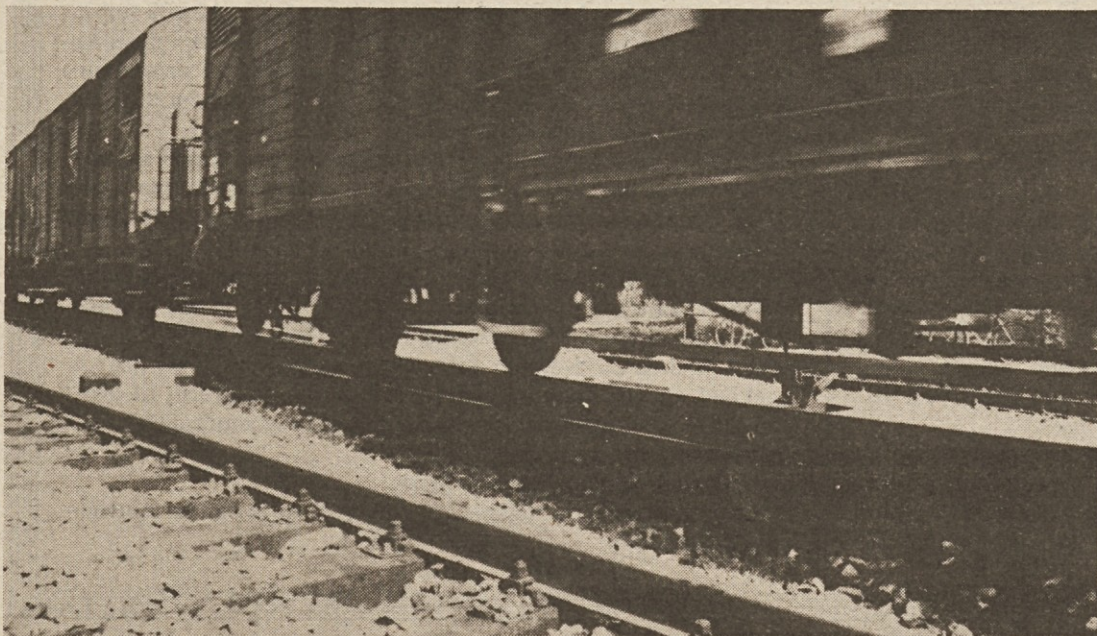
V razgovoru, ki ga je minulo sredo dopoldne pripravila tovarniška konferenca sindikata in v

katerem je sodeloval tudi Peter Toš, predsednik komisije predsedstva CK ZKS za družbenopolitični sistem in samoupravljanje v združenem delu, so zbrani izmenjali mnenja o praktičnih

problemih uveljavljanje delegatskega sistema, organiziranosti delovne skupnosti skupnih služb ter o nekaterih vprašanjih s področja dohodkovnih odnosov. FOTO: FRANCE PERDAN

SPET O PRIMERU PRAGERSKO

»KOMPOZICIJA VOZI
NA SLEPI ALI NA
PRAVI TIR«

OD ŽELEZNIŠKEGA GOSPODARSTVA LJUBLJANA SMO PREJELI NASLEDNJO ZAHTEVO

V vašem časopisu je bilo objavljeno več člankov v zvezi s situacijo v TOZD Prometni sekciji Pragersko. V zadnjem članku, ki je bil objavljen dne 18. 10. 1975 z naslovom „Kompozicija vozi na slepi ali na pravi tir“, je bila izražena misel, da bi bilo umestno, da o zadevi zavzamejo stališče tudi družbenopolitične organizacije Železniškega gospodarstva Ljubljana (zadnji odstavek navedenega članka). Te so to storile na skupnem sestanku dne 27. 10. 1975. Sprejeta stališča in ocene družbenopolitičnih organizacij Železniškega gospodarstva Ljubljana vam pošiljamo s prošnjo, da jih objavite v skladu z določili zakona o tisku.

STALIŠČE
DRUŽBENOPOLITIČNIH ORGANIZACIJ

Delavski svet TOZD Prometne sekcije Pragersko je dne 10. 9. 1975 razrešil štiri odgovorne delavce te sekcije, in sicer šefa sekcije, šefa železniške postaje Pragersko, šefa kadrovske splošne službe Prometne sekcije in referenta za stimulacijo kadrov v sekciji ter jih po posredovanju kadrovskega sektorja ŽG Ljubljana staval na razpolago Prometni sekciji Maribor, kjer so bili razporejeni na njihovi usposobljenosti ustreznega delovna mesta.

Delavski svet Prometne sekcije Pragersko je te delavce razrešil z namenom, da na podlagi korenite kadrovske spremembe v vrstah odgovornega osebja v sekciji napravi konec nezdravim medsebojnim delovnim razmeram v vodstvu sekcije, ki so se tako zaostriale, da bi lahko začele ogroziti že varnost in rednost prometa, hkrati pa izpodkopavati temeljna načela medsebojnih odnosov v ŽG kot enovitem sistemu in ki se odražajo predvsem v vzajemnosti, solidarnosti in tovarištvu, temelječih na socialističnem samoupravljanju. Ker so bile zaradi takega stanja ogrožene temeljne vrednote sedanje ustavne ureditve v obliki, kot so uveljavljene v ŽG, je delavski svet sekcije smatral, da je tak ukrep najbolj ustrezen in sprejemljiv glede na ugotovljeno stanje. Svoj ukrep je utemeljil na podlagi poročila in predloga posebne komisije, ki jo je imenoval že dne 18. 7. 1975 in vanjo imenoval predstavnike družbenopolitičnih organizacij PS Pragersko, šefa Prometne sekcije Pragersko in predstavnika kadrovskega sektorja ŽG Ljubljana.

Neposredno po svojem sklepu o razrešitvi navedenih delavcev je dal delavski svet svoj sklep v odobritev vseh delovni skupnosti sekcije. Delavci sekcije so sklep delavskega sveta potrdili z veliko večino (samo 5 proti ob 203 za).

Med razrešenimi odgovornimi delavci je bil referent za stimulacijo kadrov obenem tudi v funkciji podpredsednika samoupravne delavske kontrole. Te funkcije lahko posameznega delavca razrešijo le delavci, ki so ga imenovali. Ker so se delavci strinjali z razrešitvijo vseh štirih navedenih delavcev, so s tem glasovali tudi za razrešitev podpredsednika samoupravne delavske kontrole. Delavcem je bilo namreč povsem jasno, da razrešeni referent za stimulacijo kadrov opravlja funkcijo v samoupravni delavski kontroli.

II.

Celotni opisani potek pa je v delu javnosti in deloma v lokalnem (Večer – Maribor) oziroma sindikalnem časopisu (Delavska enotnost) sprožil določene pomisleke in bojazen, ali niso bile s

takim postopkom prizadete pravice delavcev, ki jim jih daje ustava, zlasti pravice iz samoupravljanja; nekateri članki, zlasti članek v Delavski enotnosti z dne 18. 10. 1975, pa je v tem pogledu prestopil celo mejo dovoljenega in sprejemljivega tona v obravnavanju stališč in pogledov, kadar morda različno ocenjujemo določeno dejansko stanje ter se spustil celo v žalitve vseh slovenskih železničarjev.

III.

Da tako sprožena polemika ne bi vodila do napačnih razlag in do zavajanja javnosti glede temeljnega vprašanja, ki po svojem pomenu zaveza celotno združeno delo ŽG Ljubljana in ne samo posamezne sekcije kot v navedenem primeru, ali se delavci ŽG in njihovi organi samoupravljanja aktivno vključujejo v boj za izvedbo ustavnih načel in ali jih uveljavljajo v svojem praktičnem delu in organizaciji samoupravljanja, so se delavci – železničarji, delegati in predstavniki Sveta ZK ŽG, konference sindikatov ŽG in ŽTP, Sveta ZSMS ŽG, iniciativnega odbora za ustanovitev aktivna borcev in aktivistov ŽG, železničarji – člani plenuma republiškega odbora Sindikata delavcev prometa in zvez Slovenije, samoupravnih in poslovnih organov večjih železniških organizacij oziroma enot iz vse Slovenije (v nadaljnjem družbenopolitične organizacije) sestali dne 27. 10. 1975, da bi politično ocenili zgoraj obravnavani primer razrešitev in ocenili, ali so ti ukrepi v skladu z izhodišči, ki jih je ŽG sprejelo za uveljavljanje načel ustave v svoji organizaciji in poslovanju. Na podlagi razprave, ki je osvetlila vse faze obravnavane postopka, so družbenopolitične organizacije ŽG Ljubljana sprejele

stališča in oceno

postopka pri urejanju medsebojnih razmerij v prometni sekciji Pragersko, zlasti glede na sklep delavskega sveta Prometne sekcije Pragersko z dne 10. 9. 1975.

1. Ukrep delavskega sveta Prometne sekcije Pragersko z dne 10. 9. 1975 o razrešitvi odgovornih delavcev v sekciji, da se uredi medsebojna razmerja delavcev v sekciji, je v skladu z načeli in politikami, ki jo sprejemajo delavci vsega ŽG kot osnovo svojih medsebojnih razmerij. Med ta načela spada predvsem prizadevanje za uveljavljanje ustavnih načel v organizaciji in poslovanju ŽG, vzajemnost, tovarištvo in nesebičnost ter prednost skupnih koristi pred lastnimi osebnimi koristmi.

Družbenopolitične organizacije podpirajo ukrep delavskega sveta PS Pragersko.

2. Ukrepi delavskega sveta Prometne sekcije Pragersko so v skladu z odločitvijo celotnega delovnega kolektiva te sekcije. Družbenopolitične organizacije se ne spuščajo v oceno formalnih pomanjkljivosti, če so se morda primerile v postopku. Bistveno pa je, da so ti ukrepi vsebinsko pravilni in v skladu z voljo celotnega kolektiva.

3. V razreševanju nezdravih razmer, do katerih je prišlo v Prometni sekciji Pragersko, je sodeloval tudi sekretariat sveta ZK ŽG Ljubljana in predsedstvo sindikata ŽTP Ljubljana. Družbenopolitične organizacije ugotavljajo, da s tem niso bile kršene ustavne pravice TOZD glede njenih samoupravnih pravic. Nasprotno, funkcija ŽG kot sistema je med drugim ravno v uveljavljanju splošnih načel medsebojne povezanosti in sodelovanja ter enotne politike v razreševanju skupnih zadev. ŽG ne bi zadovoljivo opravilo svoje funkcije, če v tem primeru ne bi aktivno sodelovalo.

Vprašanje enotnosti, usmerjenosti k skupno in samoupravno sprejetim ciljem in načelom medsebojnih odnosov, je eno od osnovnih kriterijev, na katerih so železničarji Slovenije in Istre vedno presojali vrednost tako posameznika kakor tudi posamezne organizacije v okviru ŽG.

S tega stališča družbenopolitične organizacije pozitivno ocenjujejo tudi prizadevanja ŽG pri razreševanju medsebojnih odnosov v Prometni sekciji Pragersko.

4. Družbenopolitične organizacije so razmeram v PS Pragersko posvečale dosti pozornosti, ker smatrajo, da posegajo medsebojna razmerja delavcev v združenem delu med temeljne vrednote našega samoupravnega sistema. Razreševanje teh vprašanj pa seveda ne bi smelo povzročati, da bi zanemarjali tudi pomembna vsebinska vprašanja v delovanju železnic v jugoslovanskem gospodarstvu in naporih za njegovo stabilizacijo. S tega stališča smatrajo, da je primeru v Pragerskem treba dati seveda le tiste razsežnosti, ki mu po svojem pomenu za sistem ŽG gredo. Če bi te razsežnosti presegle, bi povzročili, da bi to razreševanje prešlo v svoje protislovje, ob njem pa bi skušali uresničevati svoje osebne interese prav tisti, ki so se že doslej in ki bi se zlasti v bodoče hoteli z napihovanjem tega primera posebej okoristiti. Družbenopolitične organizacije zato odločno obsojajo sumničnja in žalitve, ki so se ob tem primeru pojavljale zlasti na straneh mariborskega Večera in v Delavski enotnosti, prav tako odločno pa obsojajo tudi grožnje proti tistim posameznikom, ki so s svojim strokovnim delom prispevali k razreševanju tega primera. Vse železničarje pozivajo, naj se še dosledneje zavzemajo za uveljavljanje ustave in ciljev naše gospodarske politike ter se ob tem ne pustijo zavesti na stranski tir razprav o stvareh, ki z bistvom sedanje problematike nimajo nikakršne zveze.

Udeleženci sestanka zavračajo ravnanje novinarja Večera tov. Švajncerja, ki je, ne da bi bil vabljen na sestanek, imel vse možnosti, da se udeleži razprave, kar je tudi storil. Ne da bi se na tem mestu spuščali v oceno njegovega nastopa na sestanku, protestirajo proti njegovemu ravnanju, ko je v nadaljevanju sestanka upadal v besedo diskutantu, čeprav ga v njegovem nastopu ni nihče oviral in je demonstrativno sestanek zapustil. Pričakujejo, da bo uredništvo mariborskega Večera, ki je tov. Švajncerja po njegovi izjavi poslalo na sestanek, obravnavalo ravnanje svojega člana uredništva.

– Predsedstvo sindikalne konference ŽTP Ljubljana

– Predsedstvo sindikalne konference ŽG Ljubljana

– Sekretariat sveta ZKS ŽG Ljubljana

– Predsedstvo sveta ZSMS ŽG Ljubljana

– Iniciativni odbor za ustanovitev aktivna borcev ŽG Ljubljana

Uredništvo DE se ne namerava spuščati v polemiko o tem, ali smo pri obravnavanju „primera Pragersko“ prestopili mejo dovoljenega ali ne – to sodbo prepuščamo prizadetim in bralcem. Povedati želimo le to, da od naših sodb, kolikor smo jih doslej napisali v zvezi s „primerom Pragerskega“, v ničemer ne odstopamo. Da smo imeli prav, nam potrjuje sklep družbenega pravobranilca samoupravljanja v Mariboru, da začasno zadrži izvršitev sklepa delavskega sveta TOZD Prometna sekcija Pragersko in to potrjuje tudi nedavni sklep sodišča združenega dela v Mariboru, ki ga v nadaljevanju povzemamo v nekaterih najpomembnejših ugotovitvah.

SKLEP SODIŠČA ZDRUŽENEGA DELA
V MARIBORU

„Sklep družbenega pravobranilca samoupravljanja v Mariboru opr. št. 6/75 z dne 24. 9. 1975, s katerim je začasno zadržal izvršitev sklepa delavskega sveta TOZD prometna sekcija Pragersko, sprejetega na 2. redni seji dne 10. 9. 1975 o razrešitvi Jožeta Štunfa na delovnem mestu referenta za stimulacijo kadrov Prometne sekcije Pragersko, se vzdrži v veljavi do konca tega postopka.“

OBRAZLOŽITEV:

Družbeni pravobranilec samoupravljanja v Mariboru je s svojim sklepom opr. št. 6/75 z dne 24. 9. 1975 v skladu z določili čl. 8 Zakona o družbenem pravobranilcu samoupravljanja začasno zadržal izvršitev sklepa 2. seje delavskega sveta TOZD Prometna sekcija Pragersko opr. št. DS 40/75 z dne 11. 9. 1975, s katerim je bil delavec Jože Štunf takoj „razrešen dela“ na delovnem mestu referenta za stimulacijo kadrov v TOZD Prometna sekcija Pragersko in ga dne 26. 9. 1975 predložil sodišču skupaj s predlogom za uvedbo postopka zaradi ugotovitve nezakonitosti citiranega sklepa delavskega sveta TOZD Prometna sekcija Pragersko. Poudarja, da se v zadržanem sklepu očita Jožetu Štunfu, da je kot voljeni organ samoupravne delavske kontrole zlorabil svojo funkcijo. Jožeta Štunfa so delavci na zborih delovnih ljudi neposredno izvolili v komisijo samoupravne delavske kontrole in je v zadnji mandatni dobi opravljal funkcijo podpredsednika komisije samoupravne delavske kontrole. Po čl. 64 statuta TOZD Prometne sekcije Pragersko je komisija samoupravne delavske kontrole pri svojem delu neodvisna in za svoje delo odgovarja delavcem, ki so jo izvolili. Po čl. 23 in čl. 24. Pravilnika o samoupravni delavski kontroli TOZD Prometna sekcija Pragersko pa noben član komisije ne more biti

klican na odgovornost zaradi mnenja in stališča, ki ga je dal kot član komisije in je vsak član komisije in komisija kot celota odgovorna za svoje delo delavcem, ki so jo izvolili. Po njegovem stališču je sklep delavskega sveta TOZD Prometne sekcije Pragersko v nasprotju s citiranimi določili in zato protiušten ter nezakonit.“

V nadaljnji obrazložitvi sklepa Sodišča združenega dela so podatki, ki smo jih v našem časopisu že objavili, in sicer, da je delavska kontrola Prometne sekcije Pragersko ugotovila določene nepravilnosti pri poslovanju, da je zaradi tega prišlo do spora med predsednikom delavske kontrole in šefom sekcije, da se je v razmere na Pragerskem vmešala ŽTP Ljubljana in da je delavski svet Prometne sekcije Pragersko na izrecno željo predsednika delavskega sveta dana zagotovitev pravnikarja ŽTP, da je tak sklep pravilen in zakonit in na podlagi tega zagotovila delavski svet izglasoval odstranitev štirih delavcev Prometne sekcije Pragersko. Utemeljitev sklepa o odstranitvi iz TOZD Prometne sekcije Pragersko je bila vsaj za nekdanjega predsednika oziroma dotedanjega predsednika samoupravne delavske kontrole Jožeta Štunfa v tem, da je le-ta zlorabil svojo funkcijo v osebne namene. Pri tem pa je delavski svet in tudi pravnik ŽTP pozabil, da je Jože Štunf izvoljen v organ samoupravne delavske kontrole od vseh delavcev Prometne sekcije Pragersko in ga te dolžnosti lahko razrešijo le tisti, ki so ga izvolili.

„Vse te ugotovitve v sedanjem stadiju postopka utemeljujejo zadostno verjetnost, da je bil delavec Jože Štunf „razrešen z dela“ tudi v zvezi z izvrševanjem funkcije v samoupravni delavski kontroli. Statut TOZD Prometne sekcije Pragersko, sprejet na zborih delovnih ljudi z dne 24. 12. 1973 (prečiščeno besedilo statuta, sprejeto na zborih delovnih ljudi med 18. in 23. 9. 1975 v času odločanja delavskega sveta še ni bilo veljavno!) določa v čl. 38., da spada izvolitev organov samoupravne delavske kontrole med posebno pomembna vprašanja, ki neposredno zadevajo pravice in položaj delavcev, zaradi česar po tem vprašanju odločajo neposredno na zborih delovnih ljudi. Čl. 64. določa, da je komisija samoupravne delavske kontrole pri svojem delu neodvisna in da je za svoje delo odgovorna delavcem, ki so jo izvolili. Iz čl. 61. pa izhaja, da komisijo izvolijo delavci sekcije neposredno na zborih delovnih ljudi, člani komisije pa izmed sebe izvolijo predsednika in podpredsednika. Pravilnik o samoupravni delavski kontroli TOZD Prometne sekcije Pragersko pa v 23. členu poroča, da noben član komisije ne more biti klican na odgovornost zaradi mnenja in stališča, ki ga je dal kot član komisije.“

Iz 108. člena statuta Železniškega gospodarstva Ljubljana (leto 1973) izhaja, da so skupni splošni akti Železniškega gospodarstva, ki so skupnega pomena za vse organizacije, med drugim tudi poslovnik o delu zborov delovnih ljudi in pravilnik o volitvah in odpoklicu delavskega sveta itd. Sodišče s pozvedbami ni uspelo ugotoviti, ali taki splošni akti obstajajo, vendar ne more biti nobena dvoma, izhajajoč iz splošnih načel socialističnega samoupravnega prava, da delavci v temeljni organizaciji združenega dela neposredno odločajo tudi o kolektivni in osebni odgovornosti samoupravne delavske kontrole in njihovem odpoklicu na predlog in po postopku, kot je določen za odpoklic delegatov v delavskem svetu.

Sodišče tudi posebej ugotavlja, da obstaja utemeljen dvom, da so bili delavci na zborih dejansko informirani, da gre za „razrešitev z dela“ pri delavcu Jožetu Štunfu tudi iz razlogov, ki zadevajo na njegov status v komisiji samoupravne delavske kontrole... k temu dodaja:

„Ob vseh teh ugotovitvah je treba poudariti, da ne gre za vprašanje imunitete člana komisije samoupravne delavske kontrole, kar bi na primer pomenilo, da mu v času trajanja mandata ni možno izreči ukrepa zaradi kršitve delovnih dolžnosti oziroma, da mu ne more prenehati status delavca v združenem delu, temveč zato, da iz razlogov, ki jih je sprejel delavski svet TOZD Prometna sekcija Pragersko in se nanašajo na delavčev status v komisiji v samoupravni delavski kontroli, takega delavca ne more odpoklicati nihče drug kot neposredno delavci v temeljni organizaciji združenega dela s funkcije v samoupravni delavski kontroli na način in po postopku, določenem v splošnem samoupravnem aktu...“

Na podlagi navedenih razlogov sklepa sodišče, da je delavski svet TOZD Prometne sekcije Pragersko s tem, ko je razrešil z dela delavca Jožeta Štunfa tudi iz razlogov, ki se nanašajo na njegov status v komisiji samoupravne delavske kontrole, ustvaril stanje, ki ne zagotavlja delavcem pravice uresničevanja samoupravne delavske kontrole, kar nedvomno pomeni hujšo kršitev samoupravnih pravic delovnih ljudi...“

Zadeva „Pragersko“ pa še vedno ni končana. Odvetniki ŽG so namreč zahtevali izločitev predsednika sodišča združenega dela v Mariboru zaradi dvoma v njegovo nepristranost. Zato so obravnavo preložili za nedoločen čas. Sodišče združenega dela SRS v Ljubljani je to zahtevo zavrnilo in bo o v naslednjih dneh razpisana ponovna razprava. O končnem sklepu sodišča, ki bo odločilo o pravilnem oziroma ustavnem postopku v zadevi delavske kontrole v TOZD Prometna sekcija Pragersko, bomo poročali tudi v našem časopisu.

ZAPIK NA RAZMERE V KMETIJSKI ZADRUGI LUCIJA

BALADA O TREH DIREKTORJIH NA ENEM STOLČKU

Delegati občinske skupščine v Piranu so presekali gordijski voz razprtij in samovolje v Kmetijski zadrugi Lucija • Konec romance o TOZD za osebne potrebe in po osebni meri, da o neuklonljivih breskvah in gmotni škodi ne govorimo

Po nekaj letih dokazovanj, prepričevanj, kreganja, razprtij, samovolje, tožarjenj in modrovanj v manjšem delu kolektiva Kmetijske zadruge Lucija so delegati vseh zborov občinske skupščine v Piranu naredili zapik ter izglasovali odločbo o razpustitvi vseh samoupravnih in drugih organov upravljanja, o odstitvitvi vseh poslovnih in izvršilnih organov ter odstranitvi vseh delavcev na vodilnih in vodstvenih delovnih mestih ter tistih delavcev, ki so s svojo samovoljo ovirali urejanje odnosov v Kmetijski zadrugi Lucija.

To bi naj bil začetek konca žalostne balade o sečoveljskih breskvah. Točneje, balade o peščici trdovratnih mož nekdanjega obrata „vrtnarstvo“ in breskvah, ki niso in niso hotele brsteti, čeprav so jih posiljevali z milijoni. Gre za konec neke zgodbe, o kateri na obali danes upravičeno govorijo z ogorčenjem in z željo, da bi zadeva čimprej utonila v pozabo kot žalosten primer naše, na srečo ne pogoste prakse. To tembolj, ker gre za primer, katerega moralne in gmotne škode tudi zdaj, po treh letih, še ni mogoče natančno preценiti.

KDO BO KOGA IN ZAKAJ

O razmerah v Kmetijski zadrugi Lucija in o spomih nasadih breskev v zamočvirjeni sečoveljski dolini smo v Delavski enotnosti že pisali. Resnici na ljubo moramo povedati, da se od takrat razmere v omenjeni kmetijski zadrugi niso spremenile. Nasprotno, še bolj so se zapletele, tako da so vmes posegla sodišča, politični vrhovi in posamezniki.

Ni treba biti bogzna kako pameten, da ugotoviš, za kaj v bistvu gre. Sicer pa pojdemo po vstavi. Zadržni svet Kmetijske zadruge Lucija je jeseni 1972. leta delovni enoti „vrtnarstvo“ odobril načrt o zasaditvi 15 hektarov plantažnih nasadov breskev v sečoveljski dolini. Toda že pri prvih pripravljanih delih na zemljišču — ne smemo pozabiti, da gre za močvirno dolino z mnogo talne vode — izvajalci del doživeli kritiko. Na račun tehnologije in poznejšega vodenja del v nasadih je bilo izrečeno še več kritik, ki pa jih je direktor enote po vrsti zavrgel z zagotovitvijo, da kot agronom jamči za strokovnost del v tem nasadu.

Kljub vsem tem zagotovitvam pa so tudi nestrokovnjaki na licu mesta ugotavljali, da je nekaj narobe, saj je skoraj polovica breskev — odmrla. A ne glede na to je v delovni enoti „vrtnarstvo“ že vznikla ideja, da bi plantažne nasade razširili še za nekaj hektarov. Vodstvo enote „vrtnarstvo“ je tudi poskrbelo za dodatnih 5.000 sadik breskev. Zaključili in pripravili so novo zemljišče in proti odločitvi poslovnega odbora zadruge nadaljevali z investicijo. Poslovni odbor je namreč sprejel sklep, da zadruga ne gre v novo investicijo z breskvami, dokler ne bodo sanirali že zasajenih nasadov.

Ker vodstvo delovne enote „vrtnarstvo“ ni upoštevalo sklepa poslovnega odbora zadruge, je vodstvo zadruge sklicalo izredno sejo poslovnega odbora. Ni šlo samo za kršenje odločitve vodstvenega organa, temveč tudi za dejstvo, da nova investicija ni bila uveljavljena in zakonsko urejena, pa tudi denarja zanjo niso imeli. Zato je poslovni odbor sklenil, da kupljene sadike uporabijo za posaditev v obstoječih nasadih. Presežek pa razprodajo.

In tako se je začelo — kdo bo koga. Delovna enota „vrtnarstvo“ je namreč čez tri dni začela s saditvijo novega nasada . . .

Sredi novembra 1973. leta je zadržni svet zadruge podprl sklep poslovnega odbora zadruge ter imenoval komisijo, ki naj ugotovi vzroke za nastale probleme v novih nasadih in ovrednoti morebitno škodo. Komisijo so sestavljali strokovnjaki, ki niso bili zaposleni v zadrugi. Ti so ugotovili nestrokovnost pri zasajevanju in ocenili škodo, v katero pa ni bila zajeta vrednost del pri rekonstrukciji nasadov.

TOZD PO OSEBNI MERI

V skoraj istem času so vse delovne enote lucijske kmetijske zadruge na osnovi ustavnih sprememb analizirale svoje samoupravne in ekonomske odnose ter ugotovljale, ali imajo pogoje za formiranje TOZD. Skupaj z delovno enoto „vrtnarstvo“ so ugotovile, da teh pogojev nimajo in se odločile, naj bi bila zadruga enovita organizacija združenega dela. To je bilo 18. oktobra 1973. leta.

Čez poldrugi mesec, 3. decembra, ko je zadržni svet na svoji seji obravnaval predlog o uvedbi disciplinskega postopka proti direktorju in vodilnim delavcem v enoti „vrtnarstvo“, je

vodja te enote Jože Hočevar prisotnim prebral sklep svoje enote, da je enota „vrtnarstvo“ od tega dne, točneje, že od šeste ure zjutraj — TOZD Kmetijska proizvodnja Sečovelje s sedežem v Sečoveljah št. 135 . . .

Članom sveta in vodstvu zadruge je zdaj ostal še samo tisti pregovor „drži ga — lovi ga“ . . .

Čez štirinajst dni, ko so bile vse delovne enote seznanjene z odločitvijo enote „vrtnarstvo“, da je zdaj TOZD, so poskušale maloštevilni kolektivni enote „vrtnarstvo“ nekliko otrezniti s sklepom, da v tem primeru ne bodo več kreditirale, oziroma sofinancirale obratovanja in investicijske dejavnosti v enoti „vrtnarstvo“.

Ni potrebno posebej poudarjati, da so bile razmere v zadrugi zdaj že tako zapletene, da jih niti sami niti z zunanjo pomočjo niso več mogli hitro

BOGOMIL LESJAK: „KZ Lucija ima pomembno poslanstvo s svojo kmetijsko dejavnostjo na obali. Zato ni nikomur vseeno, kaj se v tem kolektivu dogaja.“

razčistiti. Vodstvo zadruge je poskušalo samovoljno odločitev kolektiva delovne enote „vrtnarstvo“ zavreti, zato je sprožilo spor pred ustavnim sodiščem, ki pa je bilo mnenja, da je odločitev o formiranju v TOZD stvar kolektiva delovne enote, glede drugih problemov pa je predlagalo postopek pred gospodarskim sodiščem.

21. decembra 1973. leta je zadržni svet na osnovi zbranih podatkov in predloga komisije za razrešitev direktorja razrešil inž. Staneta Ceglarja, ker je dovolil zasaditev novih nasadov breskev mimo investicijskega elaborata, da je sokriv za nastalo škodo, da je izpostavil kolektiv obsodbi, ker je dovoljeval nezakonitost. Čez teden dni pa je občni zbor ob konstituiranju zadruge kot enovite OZD imenoval za vršilca dolžnosti direktorja Alda Škrka, ki bi naj to odgovorno funkcijo opravljal do aprila, ko je na osnovi ustave in statuta zadruge inž. Ceglarju potekel mandat za direktorja.

PO DVA DIREKTORJA ZA EN STOLČEK

Razumljivo je, da so nevsakdanji dogodki v lucijski kmetijski zadrugi že dokaj zavozlane razmere še bolj zapletli. Vrh v zapletu pa pomeni molk kolektiva na zboru delovnih ljudi, ko je poslušal poročilo disciplinske komisije, ki je zaradi hujših kršitev delovne discipline kolektivu predlagala izključitev iz kolektiva za vodjo delovne enote oziroma „TOZD“ kmetijske proizvodnje Jožeta Hočevarja. Prvi zbor je bil 27. marca, drugi, ki so ga sklicali na pobudo vršilca dolžnosti direktorja zadruge, pa čez pet dni. Na tem zboru pa so preklicali prvotni sklep in ponovno glasovali, podprli tudi z odločitvijo A. Škrka, da v primeru negativnega izida glasovanja odstopa s položaja, ker ob tem lahko smatra, da kolektiv podpira anarhijo in nezakonitosti. Končno je za izključitev Jožeta Hočevarja glasovalo 11 članov, sedem pa jih je bilo proti. Na njegovo mesto so postavili za vršilca dolžnosti Franca Medjo. Toda samo do junija, ko je občinsko sodišče v Piranu razsodilo, da sta bila razveljavitev prvega sklepa zbora in sklep drugega zbora nezakonita. Hočevar je še pred pravnomočnostjo razsodbe pohitel nazaj — na svoje delovno mesto. Seveda je nadaljeval s staro prakso in kršitvami.

Podobno se je zgodilo v Ceglarjevem primeru.

Vodstvo zadruge je aprila in maja razpisalo prosto delovno mesto direktorja, vendar se inž. Ceglar ni prijavil na razpis. Prijavila sta se dva kandidata, zbor delovnega kolektiva pa je na osnovi predloga komisije izvolil za direktorja Alda Škrka. Po razsodbi sodišča, da so bile inž. Ceglarju kot direktorju pri odstitvitvi kršene samoupravne in ustavne pravice, je inž. Ceglar 5. oktobra lani ob šestih zjutraj nastopil službo kot direktor . . . Pojavil se je v pisarni z zahtevo, da zasede delovno mesto direktorja . . .

Čez dva dni je bil zbor kolektiva, ki so se ga na pobudo izvršnega odbora sindikata udeležili vsi zaposleni. Zbora se inž. Ceglar ni udeležil, med delavce ni prišel niti po posredovanju posebne delegacije, ki je šla ponj. Zaposleni so po nekurni razpravi sklenili, da inž. Ceglarja nočejo več za direktorja niti ga ne marajo v kolektivu. Za ta predlog je glasovalo 96 zaposlenih od približno 115. Inž. Ceglar se je pri tožil in na drugostopenjskem sodišču v Kopru uspel . . .

RAZPRTIJAM NI VIDETI KONCA

To je del dogodkov, ki so se v zadnjih treh letih vrstili v omenjeni zadrugi. Ob tem naj pomenimo, da nismo navajali še mnenj in ugotovitev različnih komisij, delegacij in drugih soudeležencev pri razčiščevanju tega, v bistvu enostavnega problema, ki je upravičeno razburil in razburjal tako kolektiv zadruge kot druge prebivalce obale.

Ne smemo namreč pozabiti, da naša obala ni raztegljiva niti nima mnogo obdelovalne zemlje. Če k temu dodamo še srednje in dolgoročne razvojne programe, ki načrtujejo velik razmah industrije in turizma, in če nismo pozabili, da na obali že sredi leta „uvažajo“ vrtnine, potem nam postane mnogo jasnejše, da tiso malo obdelovalne zemlje v sečoveljski dolini ne more nihče razmetavati. Če pa ob tem vemo še to, da se sosednja delovna enota lucijske kmetijske zadruge, tu mislimo na enoto „sadjarstvo“, že ukvarja z gojenjem breskev, na mah postane očitno, da nekdo nekemu nagaja. Da se nekdo, milo rečeno, poživlja na napore kolektiva, da nekdo po vsej sili hoče vsem in vsakemu soliti pamet.

Sicer pa o tem, kako in kaj bi se dalo narediti v lucijski kmetijski zadrugi, kaj s kmetijstvom, ki bi naj tvorilo zaledje turistični industriji Portoroža in naše obale ter industriji v Kopru, ni treba iti gledat daleč. Velja pokukati le okoli prvega rta. V Poreču. Tam so to uredili, tam so to znali urediti ne glede na stolčce in ljudi, ki so takrat v njih sedeli. Zato pa danes Poreč nekaj pomeni.

Zato danes turizem v Poreču živi s kmetijstvom in kmetijstvo s turizmom kot malo kje! Rezultati pa so znani marsikom, tudi nekaterim v kmetijski zadrugi Lucija, prenekateremu Pirančanu in Koprčanu. Opazovalec s strani pa ne more mimo dejstva, ki tako očitno bode v oči, da so nekateri poskušali zadevo s KZ Lucija rešiti po domače, z enako silo ali prisilo, kot so to prej očitali kritiziranim. Z ihto, kot da ne bi v kmetijski zadrugi nikoli slišali za samoupravljanje, za katerega pa se da, kot je iz vsega razvidno, marsikaj skriti, podtakniti in zaviti.

KAKO ZDAJ NAPREJ?

Med neštetimi sogovorniki, s katerimi smo se o tej zadevi pogovarjali, naj omenimo mnenje Bogomila Lisjaka, sekretarja občinskega sveta zveze sindikatov v piranski občini. Tako je pripovedoval: „Kmetijska zadruga Lucija brez integracije in poslovnih povezav nima perspektive, saj je premajhna, da bi se lahko v slovenskem in jugoslovanskem prostoru enakovredno vključevala na tržišča in samostojno gradila svojo bodočnost.“

117-članski kolektiv zadruge, od tega jih šteje TOZD kmetijske proizvodnje, torej nekdanja enota vrtnarstvo, le sedem, je na letni skupščini osnovne sindikalne organizacije sprejel posebne ukrepe, ki jih je izvršni svet občine predlagal skupščini občine in jih je ta sprejela. To pa predvsem zaradi tega, da bi nevzdržne razmere v tem kolektivu končno razčistili in odpravili. Ta predlog je podprl tudi občinski sindikalni svet ter predlagal svojim delegatom v zboru družbenopolitičnih organizacij občine, naj glasujejo zanj. Stodesetčlanski kolektiv zadruge se je zavedal, da je ta ukrep nujen, sedemčlanski kolektiv TOZD kmetijske proizvodnje oziroma prejšnje enote vrtnarstvo pa je te ukrepe zavrnil kot neustrezne.

V primeru, da ti ukrepi ne bodo izvedeni, bodo moralno prizadeli vse tiste zaposlene v zadrugi, ki so se borili za pozitivno rešitev nastalih problemov, za odpravo nezakonitosti in samovolje, ki je že povzročila tolikšno materialno in moralno škodo celotnemu kolektivu. Prepričan sem, da ima Kmetijska zadruga v Luciji oziroma njen kolektiv perspektivo. Po mojem mnenju in mnenju drugih poznavalcev razmer, bi v zadrugi morali ustanoviti dve TOZD in skupne službe. V eni od temeljnih organizacij bi bilo sadjarstvo, vrtnarstvo in ribištvo, v drugi pa storitvene dejavnosti in trgovina. Tako organizirana in kadrovske okrepjena zadruga bi se pozneje lahko enakovredno pojavljala v združenju Hrana — Pivo v obalnem prostoru in v širšem jugoslovanskem prostoru. Bila bi dobro organizirana in investicijsko sposobna pokrivali večji del potreb obale, razvijajočega se turizma in industrije ter potreb občanov. To pa je tudi njen cilj . . .“ je med drugim povedal tov. Lisjak, ki se je kot predstavnik sindikatov vsa ta leta ukvarjal s problemom lucijske kmetijske zadruge.

Občinska skupščina je zdaj, kot smo že rekli, naredila zapik. Toda samo to je, tako poudarjajo tako v Luciji, Sečoveljah, Portorožu kot Piranu, premalo, če bo ostalo samo pri mrtvi črki na papirju. V kolektivu zadruge menijo, da so zdaj najpotrebnejši dobri kadri in pomoč vseh družbenopolitičnih in gospodarskih dejavnikov, da bi čimprej prebrodili krizo in se takoj vključili v trenutne tržne razmere. Vse drugo, tožbe in sodbe, očitki in zamere pa bodo ostali kot spomin, da samoupravljanje res ni samo teorija, da se ga je v praksi treba še kako zavedati. To je bila sicer draga šola, vendar so se tako eni kot drugi le nekaj naučili.

JANEZ SEVER

Sklenili smo, da bomo izvozili za 100 % več kot lani!

— Upam, da bomo lahko ta sklep tudi uresničili, saj lani nismo izvolili ničesar . . .

KARIKATURA: A. NOVAK

PRIROČNIK ZA ORGANIZATORJE KULTURNEGA ŽIVLJENJA

V široki akciji razvijanja kulturnega življenja kot ene sestavin boja za celovito osebnost delavca – samoupravljalca je nadvse pomembna vloga osnovnih sindikalnih organizacij. Te so namreč nosilci prizadevanj za vzbujanje in negovanje kulturnih potreb zaposlenih.

PRIROČNIK ZA ORGANIZATORJE KULTURNEGA ŽIVLJENJA, ki bo v januarju prihodnjega leta izšel med izdajami Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije, s sodelovanjem komisije za izobraževanje, znanost in kulturo pri RS ZSS, založila pa ga je ČZP Delavska enotnost, želi pomagati tako imenovanim organizatorjem kulturnega življenja v delovnih kolektivih, ki so si v razvitejših delovnih organizacijah že nabrali izkušnje, pa tudi začetnikom, ki morebiti še ne vedo prav, kje in kako bi se dela lotili.

Namen sestavljalcev priročnika je bil, da bi s konkretnimi napotki, z opisom možnosti za organizacijo kulturnega življenja delavcev spodbudili k ukrepom, ki bodo omogočili zadovoljevanje obstoječih in razvijanje novih kulturnih potreb. V priročniku so obravnavana poglavja o načinih vzbujanja in negovanja interesa za knjigo, o ureditvi delovnega in domačega življenjskega okolja, o higiensko zdravstveni kulturi, o možnostih kulturne rekreacije, pa posebej o kulturno-umetniškem amaterskem delovanju ljudi na različnih področjih. Na poglavje o tem, kako se lahko delovne organizacije vključujejo prek manifestacij poklicnih kulturnih ustanov v kulturno dogajanje svojega širšega okolja, se navezujejo spiski kulturnih ustanov in organizacij pri nas z naslovi in telefonskimi številkami. Posebno poglavje govori o družbenih, materialnih in kadrovskih osnovah kulturnega življenja v TOZD; konkretno navaja vire in načine gospodarjenja s sredstvi, namenjenimi za kulturo ter pojasnjuje sistem organiziranosti in delovanje SIS za področje kulture. Priročniku je na koncu dodan vzorec družbenega dogovora o vsakoletni kulturni akciji v občini. V njem so navedeni tudi načini, kako je mogoče osnovnemu, strokovnemu in idejnopoličnemu izobraževanju dodati komponento kulturne vzgoje. **PRIROČNIK ZA ORGANIZATORJE KULTURNEGA ŽIVLJENJA** je napisan nadvse konkretno; ne omejuje se zgolj na načelna vprašanja, ampak natančno opredeljuje naloge nosilcev te organizacije, navaja načine in oblike, ne da bi hotel biti organizatorjem vzorec, ki bi jih pri njihovem delu omejeval. Zelo pomembno je tudi to, da je napisan iz naših razmer, upošteva naše domače možnosti in pa to, da nakazuje oblike kulturnega delovanja v okviru same TOZD ter v njenem širšem okolju. Priročnik bo obsegal približno 50 strani, cena zanj pa bo predvidoma 15 dinarjev.

Prepričani smo, da mora **PRIROČNIK ZA ORGANIZATORJE KULTURNEGA ŽIVLJENJA** imeti vsaka sindikalna organizacija v vsakem delovnem kolektivu pa seveda tudi vsi člani komisij za kulturo pri vseh občinskih svetih in republiških odborih ZSS. Priročnik naročite pri ČZP Delavska enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, p. p. 313/VI, po možnosti do 20. decembra letos.

NAROČILNICA

Naročamo izvodov **PRIROČNIKA ZA ORGANIZATORJE KULTURNEGA ŽIVLJENJA**. Knjižice pošljite na naslov:

Kraj in datum:

Čitljiv podpis naročnika (z žigom)

»DELA VSKA SODIŠČA« SE VLEČEJO IZ ZAMUD

»Sodišče združenega dela ni samo za to, da v sporu reče, to je belo ali črno, temveč da tudi z vso odločnostjo zahteva, da se odpravijo ali popravijo viri sporov med delavci in temeljno organizacijo združenega dela,« nam je povedal predsednik ljubljanskega sodišča DANE RINC

Sodišča združenega dela so otrok letošnjega leta, tako da o „tistih pravih“ izkušnjah še ne moremo govoriti, čeprav se jih je nabralo že kar lepo število in jih ne kaže zametovati. Vsekakor je treba povedati, da so sodišča začela delati z zamudo in so nekatere – sicer začetne in torej „normalne“ – težave še toliko bolj opazne, kot bi bile sicer.

Predvsem imamo v mislih izredno veliko število nerešenih zadev. Prvo izmed sodišč združenega dela – republiško – je začelo z delom šele februarja, „področna“, ali kakor naj jih že imenujemo, pa precej kasneje. Zanimivo si je ogledati, kaj se je letos dogajalo po sodiščih združenega dela. Podatki o številu začetih sporov pred njimi nam posredno tudi odgovore na vprašanje, koliko dela so sodišča imela in kako so ga uspela opraviti. Čeprav je treba k temu tudi takoj dodati, da številke nikakor niso vse, vendar ...

sodišče združenega dela	prejeto	rešeno	ostalo nerešeno
Brežice	17	11	6
Celje	40	11	29
Koper	53	18	35
Kranj	51	24	27
Ljubljana	269	108	161
Maribor	81	21	60
Murska Sobota	40	28	12
Nova Gorica	37	19	18
Novo mesto	41	34	7
Postojna	11	6	5
SKUPAJ	640	280	360

Poudariti velja, da so podatki iz sredine oktobra in se je po vsej verjetnosti od takrat naprej že tako neugoden delež nerešenih sporov še povečal. Ker podatki za ljubljansko sodišče združenega dela prav „v vseh kolonah“ še posebej bodo v oči (morda neupravičeno?), smo jih poskušali osvetliti v zanimivem pogovoru z njegovim predsednikom Danetom Rincem.

OBČUTLJIVA KRIVULJA

„Vsekakor je treba povedati, da je šla številčna krivulja navzgor. Do začetka decembra smo dobili v roke že 330 zadev, od tega smo jih pripeljali do konca 135. Če bi sodili po normalni sodni praksi, bi morda bilo vse v redu, vendar je le treba upoštevati, da gre praviloma za zelo občutljive stvari. Delavec ne more čakati ...

Zakaj potem kljub vsemu tako? Res je, da je naše sodišče začelo delati šele julija in se še doslej ni uspelo otresti startne zamude, vendar ... Naše sodišče dela za področje šestnajstih občinskih skupščin, pet ljubljanskih in nekaj bližnjih, predvsem v dolenski in zasavski smeri. Če primerjamo število prebivalcev, naše sodišče nima več pravn kot druga. Nekaj drugega pa res bode v oči ... To, da je velika večina zadev prav iz Ljubljane ... Kasneje bom skušal to pojasniti ...

Še o zamudah! Naše sodišče šteje 60 sodnikov, vendar sva od tega števila samo dva profesionalca. Manjkata nam vsaj še dva ... Vsi drugi so normalno zaposleni „v svojih“ organizacijah združenega dela in se prav zdaj praviloma pritožujejo, da imajo izredno veliko dela. Leto se pač izteka ... Kljub vsemu smo sklenili, naj vsi predsedniki senatov prevzamejo vsaj še po 5 spisov, tako da bi se kar moč hitro izvili iz zamud.“

SAMOUPRAVA

„Je težko dobiti sodnika združenega dela?“ „Kar precej! Upoštevati je treba, da mora biti izredno doma v samoupravnem življenju. Živeti mora z njim, saj je zgolj poznavanje predpisov premalo za uspešno delo. Morda je tudi v tem treba iskati lep delež odgovora na vprašanje, da za mlade pravnike vsaj v Ljubljani sodišče združenega dela ni magnet. Čeprav je k temu treba pristiati še marsikaj, na primer stanovanja ... Vendar to že ni samo naš problem ...“

Že v uvodu smo omenili, da so se iz dela sodišč združenega dela že nabrale lepe izkušnje, čeprav se niso prišla iz rojstnega leta. Sodišče združenega dela SRS je že lahko napravilo prve analize. Naj opozorimo na nekatere ugotovitve:

DENAR, ODNOSI ...

„Kot je bilo pričakovati, prevladujejo spori iz medsebojnih razmerij v združenem delu, med temi pa spori v zvezi z osebnimi dohodki, nadomestili za osebne dohodke in drugimi materialnimi prejemki, ter spori glede pridobitve ali izgube lastnosti delavca. Drugi spori iz družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov so redkejši, kar še ne pomeni, da jih ni. Se pač še ne rešujejo pred samoupravnimi sodišči.“

Struktura sporov bo po vsej verjetnosti spremenjena, ko bodo vse občine imele družbenega pravobranilca samoupravljanja. Pričakujemo, da bodo le-ti dosegli, da bodo temeljne organizacije združenega dela same odpravljale očitne kršitve svojih samoupravnih aktov, zaradi česar se bo zmanjšalo število tistih sporov, ki so posledica šikaniranja delavcev s strani nekaterih vodilnih. Pred sodišča pa bodo prišli tisti spori, ki povzročajo nezadovoljstvo med delavci in jih sedaj rešujejo družbenopolitične organizacije s svojimi intervencijami.“

Vsekakor je zanimivo, da po podatkih iz omenjene analize nastajajo spori predvsem v manjših temeljnih organizacijah združenega dela, ki nimajo izdelane kadrovske politike in kjer zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov nimajo dobrih samoupravnih aktov. Ali pa se jih ne drže ... Tudi iz neznanja ...

LJUBLJANA VODI

Tudi teritorialno niso spori s področja medsebojnih razmerij v združenem delu enakomerno razporejeni, temveč jih je največ v Ljubljani in drugih večjih središčih. Sodišča delujejo še premalo časa, da bi bilo možno zanesljivo ugotoviti vzrok tega pojava. Ali gre za boljšo informiranost delavcev o njihovih pravicah? Ali so medsebojna razmerja bolje urejena tam, kjer registriramo manj sporov?

Prav v zvezi s temi in podobnimi vprašanji nas je predsednik Dane Rinc opozoril na upoštevanja vredno posebnost pravnega življenja v Ljubljani. Kakor vemo, deluje pri republiškem svetu zveze sindikatov Slovenije močna pravna služba, ki je vsem članom sindikata brezplačno na razpolago. Zaradi prometnih zadržkov pa v veliki večini le tistim iz Ljubljane ...

Nekaj značilnih primerov se je tudi že nabralo iz sporov, denimo, ali ima obrat pravico biti TOZD ali ne (Remont v Primskovem, Cimos v Šempetru) in med „kратkimi stiki“, ki nastajajo med posameznimi organizacijami (TOZD Elektronika – TGO Gorenje).

RAZPISI!

Iz prakse sodišč združenega dela je videti, da so pogosti primeri, ko statuti TOZD določajo drugačne pogoje za direktorja kot pa družbeni dogovor. Večkrat tudi „pride na dan“, da samoupravni splošni akti ali pa kar javni razpisi v časopisih alternativno določajo tri stopnje šolske izobrazbe, čeprav družbeni dogovori ne dopuščajo več kot dveh stopenj. Če pa že, se odgovorni organi v temeljnih organizacijah ne ravna po načelu, da ima prednost kandidat z višjo stopnjo šolske izobrazbe, kadar so drugi pogoji enaki. Zastavlja se tudi vprašanje, ali je TOZD dolžna sprejeti edinega kandidata, čeprav izpolnjuje vse pogoje. Sodišča združenega dela se nagibajo k temu, da je najbolje razpis ponoviti.

Neprijetnejši so vsekakor pogoji, ko temeljne organizacije po končanem razpisu ublažijo razpisne pogoje, kar povzroča nepotrebne spore. Redkeje se dogaja, da so v javnem razpisu objavljeni strožji pogoji, kot so v resnici zapisani v samoupravnem splošnem aktu.

Pogosti so tudi spori v zvezi z različnim razlaganjem, kaj je to „moralno-politična kvalifikacija“, še posebej zato, ker po navadi sploh niso določena merila za ocenjevanje primernosti ali neprimernosti kandidata.

KRŠITVE

Posebej bi veljalo opozoriti, da je razmeroma veliko primerov, ko delavcu preneha lastnost delavca v združenem delu zaradi „hujše kršitve delovnih dolžnosti“ ali česa sorodnega. Kako to, da delavci v večini primerov uspejo s svojo pritožbo?

Največkrat zato, ker ni smel biti navzoč pri obravnavanju njegove zadeve. Ali pa sindikalna organizacija ni povedala svojega mnenja ... Niso redki primeri, ko samoupravni sporazum o medsebojnih razmerjih v združenem delu ni v skladu z zakonom, ko gre za odgovornost delavcev. Tako je bilo v nekem samoupravnem sporazumu celo določeno, da lahko delavec „leti ven“ že zaradi lažje kršitve delovne dolžnosti.

Pri podrobnejšem pregledu naletimo še na najrazličnejše „cvetke“, kot so neveljavno sklenjen samoupravni sporazum ali pa „kopija“ nekdanjega pravilnika o delovnih razmerjih, kjer so bile stvari seveda urejene drugače, kot se spodobi za sedanji čas ...

ODLOČANJE

Videti je, da se kar precejkrat tudi zgodi, da o delavčevi krivdi odloča tudi primer, ko je predsednik odbora, ki je bil pristojen za odločanje o delavčevi krivdi delovne obveznosti, glasoval za kazen, čeprav je bila „kršitev“ samo v tem, da ga je delavec žalil ...

Redkejši so primeri – zato pa nič manj obsojanja vredni! – ko se delavcu izrekajo ukrepi, ki sploh niso predvideni v samoupravnem aktu. Tako so na primer v ljubljanski drami kaznovali igralca zaradi hujše kršitve delovne obveznosti z odvzemom vloge, čeprav o taki možnosti v samoupravnem aktu ni ne duha ne sluha. Poleg tega je bil nezakonit še ves postopek, saj prizadetega delavca sploh niso povabili na razpravo organa, ki je o njem odločal.

Prav gotovo bi lahko našli še lepo število primerov, ki bi na svoj način tudi dokazovali, da so sodišča združenega dela dejansko „delavska“, kakor jih nekateri imenujejo v šali ali pa tudi zares. Drugo vprašanje seveda je, če so jih delavci tudi v resnici že vzeli za svoja. Navsezadnje je le treba pustiti „času čas“, da se malce globlje usede v zavest ljudi.

Dane Rinc je prav v zvezi s tem povedal zanimivost, ki je prav gotovo daleč od tega, da bi ji pripisoval zgolj obrobni pomen. Ali pa da bi bilo bistvo samo v tem, da bi se izgubo dragocenega delovnega časa spravilo na najmanjšo možno mero. Ljubljansko sodišče združenega dela se namreč vse bolj oprijemlje prakse, da njegovi senati zasedajo kar v prizadeti temeljni organizaciji. Primerilo se je že, da se je zbrala kar vsa dvorana ... Če učinek takega dela prenesemo na področje informiranosti in pa obveščanja, potem je tak „pretok prave informacije“ vsekakor najbolj učinkovit.

Dane Rinc nas je namreč opozoril na izredno pomembno sestavino dela sodišča združenega dela: ne gre samo zato, da sodišče razsodi v – na primer – sporu med delavcem in temeljno organizacijo. Če je vir spora v neustreznem samoupravnem aktu ali pa v „skripajočih odnosih“, mar to ne pomeni, da so bili v svojih pravicah prizadeti tudi drugi delavci in ne samo tisti, ki je zbral toliko poguma in trme, da je prišel do sodišča? In popraviti je treba vire sporov! Gledano iz tega zornega kota, stopa zgolj „golo razsojanje“ v ozadje. Za urejanje razmer v samoupravni družbi je to vsekakor prav. In koristno!

RO SINDIKATA
DELAVCEV PROMETA
IN ZVEZ

Le po samo- upravni poti

Osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije ter neposrednih nalogah v letu 1976 s posebnim poudarkom na naloge na področju prometa in zvez je bil v središču pozornosti plenarne seje republiškega odbora Sindikata delavcev v prometu in zvezah Slovenije. Gospodarske smernice za prihodnje leto posebej poudarjajo pomen prometne politike v republiki, ki mora postati enotna, vse njene dejavnosti pa med seboj usklajene. Te naloge bo mogoče uresničiti le tedaj, če bomo nadaljevali na področju prometa in zvez z izvajanjem začrtih programov, pri tem pa ustvarili pogoje za kakovostno in racionalno izpolnjevanje srednjeročnega načrta razvoja panoge.

Med nalogami je v ospredju modernizacija in dograjevanje železniške in luške infrastrukture; na tem področju bo nujno potrebno na samoupraven način združevati delo in sredstva v samoupravni interesni skupnosti za železniški in luški promet. Na drugi strani si bo treba prek sistema in politike cen prizadevati, da se železniškemu in luškemu prometu naposled omogoči enostavna reprodukcija. Na področju oblikovanja cen storitev pa bo morala dobiti svoje pristojnosti tudi SIS za železniški in luški promet.

Zavoljo racionalnejše delitve dela in usklajenega tako srednjeročnega kot dolgoročnega razvoja dejavnosti bo treba nadaljevati tudi s samoupravnim združevanjem in povezoivanjem organizacij združenega dela cestnega prometa, ki je toliko bolj potrebno ob spoznanju, da imamo v Sloveniji več kot 40 delovnih organizacij, prej manjših kot večjih in sila razdrobljenih, ki se tako ali drugače ukvarjajo s cestnim prevozom. Ker se s podobno razdrobljenostjo srečujejo tudi v cestnem gospodarstvu, je na mestu zahteva, da bomo morali v republiki drugo leto čimprej skleniti samoupravni sporazum o ustanovitvi SIS cestnega gospodarstva; ta bo zadolžen za uresničevanje programa gradnje in modernizacije cestnega omrežja, za zagotavljanje in samoupravno združevanje dela in sredstev ter za izvedbo javnega posojila za ceste. Samoupravno interesno skupnost bo seveda treba ustanoviti tudi za področje PTT prometa. Ko naštevamo naloge, ki nas čakajo prihodnje leto na področju prometa in zvez, ne kaže prezreti tudi tistih, ki so neposredno vezane za letališko dejavnost; tudi organizacije združenega dela te dejavnosti, bo treba samoupravno organizirati in povezovati in to predvsem zavoljo racionalnejše delitve dela in dograjevanja letališke infrastrukture v Sloveniji.

Ko bodo ustanovljene vse te interesne skupnosti na to je razprava na plenarni seji republiškega odbora sindikata delavcev v prometu in zvezah še posebej opozorila — bo treba z ustreznimi dogovori in samoupravnimi akti povezati med seboj vse interesne skupnosti in temeljne organizacije združenega dela prometnih dejavnosti. Takšno povezovanje bo nujno zavoljo medsebojnega usklajevanja in oblikovanja enotne prometne politike in zagotovitve izenačenih možnosti razvoja in poslovanja na področju prometa in zvez. —iv

FOTO KRONIKA • FOTO KRONIKA • FOTO KRONIKA

Minuli teden je imel republiški odbor sindikata delavcev kovinske industrije plenarno sejo, ki so jo posvetili predvsem trem pomembnim točkam: ljudski obrambi in družbeno samozasčitni, kjer so sprejeli sklep, naj se ustanovi komisija za ljudsko obrambo in družbeno samozasčitno, ki naj izdela program dela in akcij za delo komisije in občinskih odborov sindikata delavcev kovinske industrije.

Precej časa so posvetili tudi razpravi o oddihu in rekreaciji delavcev kovinske industrije. V predlogu sklepov so govorili o tem, da naj bi prek interesnih skupnosti za oddih združevali več sredstev za izgradnjo dodatnih zmogljivosti počitniških domov, organizirali naj bi letni do-

pust po možnosti v dveh delih, ob počitniških domovih naj bi pospeševali gradnjo rekreacijskih naprav.

O srednja točka dnevnega reda je bila razprava o sindikalni listi za leto 1976. S tem v zvezi so imeli nekaj pripomb: nadur naj ne bi šteli v osnovo za davek na osebni dohodek, dnevnice naj bi bile za vse delavce enake, konkretizirali naj bi merila za odškodnine izumiteljem, racionalizatorjem in novatorjem, regres za letni dopust naj bi bil enoten, in to 1300 dinarjev, v sindikalno listo pa bi naj vnesli določilo, da so OZD dolžne vsako leto zagotoviti vsaj enega brigadirja in mu omogočiti za ta čas plačan letni dopust.

DESET LET DELA KOMISIJE ZA INVENTIVNO DEJAVNOST PRI OBČINSKEM SVETU ZVEZE SINDIKATOV MARIBOR

USPEŠNO, A ŠE VEDNO HUDO SKROMNO

Morda je občinski svet zveze sindikatov v Mariboru edini v Sloveniji, pri katerem že polnih deset let deluje komisija za inventivno dejavnost. Prva leta so se člani komisije še lovili, saj je bilo na tem področju tako zelo malo napravljene, v delovnih organizacijah pa so se zaposleni le samoiniciativno ukvarjali z racionalizatorstvom in še to v zelo zelo redkih primerih.

„Res je, prva leta, ki so bila za nas najtežja, so za nami, kar pa seveda še ne pomeni, da zdaj ni več problemov. Pošteno smo zagrabili, vemo za svojo nadaljnjo pot in za naloge, ki so pred nami. Toda kljub vsemu temu še vedno orjemo ledino...“, nam pripoveduje Ivan Ažman, sekretar komisije za inventivno dejavnost pri mariborskem občinskem sindikalnem svetu. „Prav te dni smo sprejeli nov akcijski program za delo v prihodnjem letu. Doslej smo spremljali delo na področju inventivne dejavnosti v 32 delovnih organizacijah, odslej dalje pa bo to število več kot dvakrat večje. Storili bomo vse, da bodo imele omenjene delovne organizacije svoje animatorje za inventivno dejavnost, za katere bomo organizirali posebne seminarje...“

Glede na razmeroma skromno število ljudi, ki se v mariborskih delovnih organizacijah ukvarjajo z izumiteljstvom in racionalizatorstvom, bo poskrbel občinski svet ZSS za akcijo, katere cilj bo, da bo sleherni delavec poskrbel v prihodnjem letu za vsaj eno tehnično izboljšavo oziroma koristen predlog. S tem v zvezi so se člani komisije tudi odločili,

da bodo okrepili propagandno dejavnost, še posebej prek tovarniških glasil, ki so med delavci zelo priljubljena. Sicer pa nekatere delovne organizacije, kot denimo Strojna, Elektrokovina in Tovarna avtomobilov Maribor že dlje odmerjajo v svojih internih glasilih precej prostora inventivni dejavnosti.

V želji, da bi si zagotovila vse potrebne podatke in da bi zaposlene kar najbolj spodbujali k inventivni dejavnosti, je poskrbela komisija v letošnjem letu že za šesto anketo.

„Če upoštevamo odgovore, dobili smo jih 50, vprašalnik pa smo poslali 78 delovnim organizacijam, smo z anketo zajeli nekaj več kot 43 tisoč delavcev. Osnovna ugotovitev je, da je razmerje med številom zaposlenih in posredovanimi predlogi zelo skromno...“, razlaga Aleksander Pipan, predsednik komisije za inventivno dejavnost pri občinskem svetu ZSS Maribor. „V ponazoritev: lani je v poprečju 100 zaposlenih posredovalo 0,49 predloga, leto dni poprej pa komaj 0,46 predloga. Iz tega že ta podatek pričča, kako zelo neobjelni smo še pri tem ustvarjalnem delu. Več kot 200 delavcev mora stopiti skupaj, da pridemo do enega samega inventivnega predloga! Za enako delo potrebujejo na primer IBM le dva delavca, pri Fordu 1,2, pri General Motorsu pa 0,45, kar z drugimi besedami pomeni, da posreduje vsak delavec letno po več kot dva predloga...“

Omenjena anketa pravi, da so v petdesetih delovnih orga-

nizacijah registrirali v minulem letu 9 izumov, 1 inovacijo, 120 tehničnih izboljšav in 84 koristnih predlogov. To je precej več kot v letu 1973 in skoraj enkrat toliko kot dve leti poprej. S tem v zvezi je lani tudi precej narasla gospodarska korist delovnih organizacij. Lani je znašala ta že skoraj 6 milijonov dinarjev, kar je dvakrat več kot leto poprej.

„Vsekakor gre za napredek, s katerim pa seveda še zdaleč nismo zadovoljni...“, nadaljuje Ivan Ažman. „Dejstvo je, da glede na druge razvite države krepko zaostajamo na področju inventivne dejavnosti. Lani so kupile anketirane delovne organizacije 4 patente, od tega le dva domača, in kar 16 licenc, ki pa so bile od prve do zadnje tuje! Skratka, zavedamo se, da smo z delom šele dobri pričetki in da so pred nami še številne odgovorne naloge. Te dni bomo organizirali regijski posvet, katerega osnovni namen bo pozitivitev inventivne dejavnosti. Na posvetu se bomo skušali tudi dogovoriti za enotne kriterije, ki jih uporabljajo delovne organizacije pri stimulaciji avtorjev. Ne nazadnje bo na dnevnem redu tudi vprašanje, kaj je delovna dolžnost posameznih zaposlenih in kaj je čista inovacija. Ti pojmi še niso dovolj razčiščeni, zato pogosto prihaja do nesoglasij. Seveda pa bodo na dnevnem redu posveta še mnoga druga vprašanja, saj ugotavljamo, da so številne delovne organizacije na tem področju v celoti brez ustreznih samoupravnih aktov...“, je povzel Ivan Ažman.

A. ULAGA

SEVNICA

Ocena sporazumevanja

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je na zadnji seji sprejelo pomembne sklepe, v katerih se zavzema za hitrejšo uveljavljanje postopkov pri samoupravnem sporazumevanju o menjavi dela. Mnenja so, da se delegatski odnosi pri odločanju v samoupravnih interesnih skupnostih še niso razvili do take stopnje kot v skupščinskem sistemu. V vseh TOZD so izvojljene le splošne delegacije, pretok informacij je zato premalo razvit, nekatere SIS pa še vedno pošiljajo gradiva prepozno in v premajhnem številu. Pri načrto-

vanju programov se še vedno pojavljajo stare napake, nesprijemljivo pa je tudi, da delovni ljudje ne odločajo o vseh programih skupnosti hkrati. Ob pomanjkanju podatkov je tudi težko razpravljati o realizaciji programov. „Letno poročilo mora biti tako konkretno, da bodo delovni ljudje lahko ocenili, ali dejavnost ustreza uporabi planirane količine sredstev,“ so med drugim zapisali v sklepe.

Nedavne razprave o programih samoupravnih interesnih skupnosti so bile sicer dobro organizirane in

tudi dobro obiskane, vendar njihov nosilec niso bile delegacije v SIS. Delegati SIS še niso bili zajeti v izobraževanje, kar tudi vpliva na vzpostavljanje delegatskih razmerij, zato je nujno, da zavod za kulturo in prosveto takoj pripravi ustrezen izobraževalni program in akcijo tudi izvede.

Sevniški sindikati slednjic opozarjajo, da bo potrebno pospešiti ustanavljanje skupnih služb za vse občinske interesne skupnosti skupne porabe.

V. P.

Od nizke produktivnosti je daleč do stabilizacije

Ob nizki storilnosti in z nizkim dohodkom ne moremo uspešno razreševati razvojnih problemov družbe in tudi ne odpravljati gospodarske nestabilnosti ter dosegati višje življenjske ravni, so poudarili na seji predsedstva sveta ZSJ, ko so — z nekaterimi pripombami — potrdili osnutek resolucije o gospodarskem in socialnem razvoju Jugoslavije v letu 1976. Ker smo zaradi zaključka redakcije v prejšnji številki DE objavili le kratko informacijo o tej seji, tokrat dodajamo nekaj podrobnosti.

V uvodni besedi je podpredsednik sveta ZSJ Djuro Vekić posebej opozoril, da delegatska baza, ki smo jo izoblikovali, pomeni ustrezno osnovo združenega dela za odločanje o vseh tokovih gospodarskega razvoja. Zato si moramo prizadevati, da nas prehodne težave, s katerimi se srečujemo letos, ne bi potegnile na pot, ki bi pomenila krepitev, ne pa odmiranje administrativnega urejanja zadev z vseh področij in tako tudi področja reprodukcije.

Upoštevaje težave imamo za seboj sorazmerno uspešno leto. Tako ugotavljamo zadovoljivo stopnjo rasti in zaposlenosti, obvarovali smo tudi zunanjo likvidnost. Vendar pa je treba reči, da razreševanje mnogih težkih problemov prenašamo v naslednje leto. Še vedno imamo previsoko inflacijo in nestabilne cene, prepočasno raste produktivnost, tarejo nas nepokrite investicije. Če nas je vse to motilo doslej, tudi v letu, ki prihaja, ne bo dosti drugače, saj ekonomska kriza v svetu še traja, naročila upadajo, soočamo se z uvoznimi omejitvami na trgih malodane vseh držav, cene in inflacija naraščajo. Zato moramo storiti vse, da bi realno ocenili ekonomsko stanje v svetu in izkoristili res vse možnosti za izboljšanje plačilne bilance.

Pripombe na osnutek resolucije, kot so jih izrekli v republikah in pokrajinah, opozarjajo predvsem na nizko stopnjo rasti, ki jo predvidevamo v letu 1976, na investicije, ki presega naše možnosti, še zlasti pa na premalo učinkovite ukrepe, ki naj bi vplivali na gospodarsko stabilizacijo. Če naj bi stabilizirali naše gospodarstvo, si morajo sindikati, je poudaril Djuro Vekić, še zlasti prizadevati za večjo produktivnost in dohodek, uskladitev porabe z možnostmi, za varčevanje povsod. Zato tudi terjajo, da bi čimprej sprejeli ukrepe, ki naj omogočijo, da bi resolucijo lahko tudi praktično izvajali.

NE V ŠKODO DELAVCEV

Po besedah Djuro Vekića vsebuje osnutek resolucije precej nedoločnih in celo protislovnih stališč, zlasti še o vprašanih, za katera so sindikati še posebej zainteresirani zaradi življenjskih interesov svojega članstva. Zato je, potem ko je govoril o ocenjenih in o dejanskih življenjskih stroških, še posebej opozoril na potrebo, da bi ne le osebne dohodke, ampak sploh rast življenjske ravni uskladili z gibanjem produktivnosti in dohodka. Če pa so sindikati za to, se seveda ne morejo strinjati s težnjami, ki bi v bistvu bile v škodo delavcev, denimo z omejevanjem rasti prispevkov za stanovanjsko gradnjo, linearno zamrznitvijo stanovanjskih najemnin, linearno rastjo splošne in skupne porabe, omejevanjem možnosti za uvajanje organizirane družbene prehrane, in razmah organiziranega oddiha in rekreacije, nenamensko porabo vseh vrst in podobno. V vseh teh in drugih primerih bi morali ravnati življenjsko ali, drugače povedano, držati se moramo dogovorjenih globalnih okvirov, sicer pa se vsak na svojem področju razvijati skladno s potrebami in možnostmi. Oboje se močno razlikuje ne le od kraja do kraja, ampak tudi med republikami in pokrajinami. Kakorkoli se že bomo dogovorili, naloga sindikatov je, da čimprej opredelijo svoje akcije in naloge, kako bi na najboljši možni način podprli uresničevanje predvidevanj, zapisanih v resoluciji. Izhodišče njihovega delovanja naj vsekakor bo, da bi delegati združenega dela dejansko lahko prevzeli odgovornost za odločanje na vseh ravneh in torej tudi v samoupravnih interesnih skupnostih.

UVELJAVLJAMO DOBRE REŠITVE

Udeleženci seje predsedstva so taka stališča in ocene podprli ter poleg konkretnih pripomb k besedilu resolucije v razpravi opozarjali predvsem na naloge sindikatov. V razpravi je sodelovala tudi generalna sekretarka RS ZSS Ivanka Vrhovčak, ki je kot najvažnejšo zahtevo Slovenije omenila dejstvo, da moramo razvoj v naslednjem letu načrtovati kar se da moč realno. Prav tako se v Sloveniji zavzemamo, da bi čimprej sprejeli potrebne sistemske in spremljajoče ukrepe, odgovornost za družbeno reprodukcijo pa prenesli na združeno delo. To še zlasti velja za prednostne panoge ter tako imenovane velike sisteme, ki se z uporabniki že povezujejo v samoupravnih interesnih skupnostih. Predlogov in sklepov SIS pa ne moremo uresničevati, ker so doslej zažele le v SR Sloveniji, nimajo pa „sobesednikov“ v drugih republikah in pokrajinah. To je vzrok več za počasno ali administrativno reševanje perečih problemov železnice, elektrogospodarstva in še nekaterih drugih dejavnosti.

Predsednik sveta ZSJ Miha Špiljak pa je v zaključni besedi opozoril, da številne pripombe na osnutek resolucije v bistvu odražajo tudi vsestransko aktivnost sindikatov v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela. Zato je dejansko nujno, da čimprej izoblikujemo neposredne naloge sindikatov pri uresničevanju resolucije o družbenoekonomskem in socialnem razvoju Jugoslavije v naslednjem letu ter tako ne le usmerimo, ampak tudi učinkovito uveljavljamo hotenja članstva, zlasti pa rešitve, ki so se kot dobre že pokazale v praksi. Tako problemov kot možnih in znanih rešitev je veliko. Bolj bomo spodbujali dobro delo in dejansko delitev po rezultatih dela, bolje bomo izkoriščali delovni čas in razpoložljive zmogljivosti, več bomo prispevali h krepitvi življenjske ravni.

-rn

SOGLASJE K PREDLOGU SINDIKALNE LISTE

Republiška sindikalna konferenca delavcev v individualnem sektorju obrti je z nekaterimi dopolnitvami podprla predlog sindikalne liste 1976

Izkušnje zadnjih let kažejo, da dodatek za omejevanje fluktuacije, z njim pa nekateri drugi dodatki, ki jih določa osnutek sindikalne liste za prihodnje leto, največkrat problemov, ki bi jih morali rešiti ne rešuje. Marsikatera še vedno pereča vprašanja medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu bi namreč lahko razrešili, če bi pravilno ovrednotili delovna mesta, delovne razmere, v katerih delavci delajo. Tako so opozorili na skupni seji izvršnega odbora, komisije za samoupravljanje, komisije za samoupravno sporazumevanje in republiške sindikalne konference delavcev v individualnem sektorju obrti.

V razpravi o sindikalni listi so se delegati najbolj obregli ob določila o nadomestilu osebnih dohodkov za pripravnike, ki se jim zdijo toga kljub temu, da se jim v primerjavi z letošnjo sindikalno listo povečujejo za petino, če imajo organizacije združenega dela izoblikovana merila za ovrednotenje njihovega individualnega delovnega učinka ali če je pripravniška doba daljša od enega leta. Zlasti se je delegatom vsiljevalo vprašanje, kako ravnati s tistimi pripravniki, ki se morajo bodisi zaradi značilnosti delovnega mesta ali potreb delovne organizacije tekoj vključiti v delo s polno odgovornostjo.

Precej kritike je veljalo tudi določilom zakona o učnih razmerjih, ki kljub več kot očitni zastarelosti še vedno velja za učence v gospodarstvu. Med drugim pa so delegati podprli predlog o ukinitvi bonov za družbeno prehrano, s katerimi so zaposleni doslej kupovali izdelke, ki so bili po svoji uporabnosti daleč od družbene prehrane. Organizacije združenega dela, med njimi tudi tiste s področja obrti, naj v bodoče organizirajo družbeno prehrano na delovnih mestih, pri čemer naj bi bile izjeme redke in resnično utemeljene. Prav tako se republiška sindikalna konferenca delavcev v individualnem sektorju obrti pridružuje stali-

šću predsedstva slovenskih sindikatov v njegovem odločnem boju za to, da bi delavci za daljše bolezni dobivali nadomestilo v višini 90 % osnove za osebni dohodek, ki bi jo valorizirali vsake tri mesece. Bolnemu delavcu je treba zagotoviti čim ustrežnejše nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni, vse neupravičene bolniške izostanke, ki so se letos precej povečali v primerjavi z minulim letom, pa naj bi preprečili z učinkovitejšim nadzorstvom tako v zdravstvenih ustanovah kot v organizacijah združenega dela.

ziral vsake tri mesece. Bolnemu delavcu je treba zagotoviti čim ustrežnejše nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni, vse neupravičene bolniške izostanke, ki so se letos precej povečali v primerjavi z minulim letom, pa naj bi preprečili z učinkovitejšim nadzorstvom tako v zdravstvenih ustanovah kot v organizacijah združenega dela.

ziral vsake tri mesece. Bolnemu delavcu je treba zagotoviti čim ustrežnejše nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni, vse neupravičene bolniške izostanke, ki so se letos precej povečali v primerjavi z minulim letom, pa naj bi preprečili z učinkovitejšim nadzorstvom tako v zdravstvenih ustanovah kot v organizacijah združenega dela.

-IV

PREDSEDSTVO OBČINSKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV DRAVOGRAD

Predlog je sprejemljiv

Predlog „Sindikalne liste 1976“, dogovor o ureditvi razmerij v zvezi s poklicnim opravljanjem dolžnosti predsednika medobčinskega sveta zveze sindikatov ter priprave na ustanovitev kluba samoupravljalcev so bila osrednja vprašanja zadnje seje predsedstva dravogradskega občinskega sindikalnega sveta.

Bistvenih pripomb na „Predlog sindikalne liste“ med javno razpravo ni bilo. Razpravljavci so le znova predlagali, naj bi znašalo nadomestilo osebnega dohodka za čas bolezni 90 % poprečnega osebnega dohodka zadnjih treh mesecev in ne preteklega leta.

Predsedstvo občinskega sveta je brez pripomb soglašalo s predlogom dogovora o ureditvi razmerij v zvezi s poklicnim opravljanjem dolžnosti predsednika medobčinskega sveta zveze sindikatov. Ob tem so razpravljavci soglasno opozorili, da medobčinski svet Zveze sindikatov za Koroško doslej ni odigral tiste vloge, ki bi jo moral. Ugotoviti je namreč

mogoče, da se medobčinski svet ni angažiral pri oblikovanju nekaterih pomembnih odločitev v regiji. Tako ni sodeloval v pripravah na povezovanje gradbene operative in na združevanje kmetijskih zadrug.

V občini so že izvolili prve delegate za skupščino kluba

selfupravljavcev. Svojega delegata je na zadnji seji izvolilo tudi predsedstvo občinskega sindikalnega sveta in v razpravi ugotovilo, da potekajo priprave na ustanovitev kluba samoupravljalcev po sprejetem programu in rokovniku.

(EK)

RO SINDIKATA DELAVCEV KOVINSKE INDUSTRIJE O DELOVANJU SINDIKATOV NA PODROČJU SPLOŠNEGA LJUDSKEGA ODPIRA IN DRUŽBENE SAMOZAŠČITE

STALNA NALOGA

Delegati v republiškem odboru Sindikata delavcev kovinske industrije se pridružujejo prizadevanjem slovenskih sindikatov, naj prizadevanja sindikalnih organizacij veljajo temu, da bodo glavni nosilci družbene samozaščite in splošnega ljudskega odpora delovni ljudje in občani, organizirani v organizacijah združenega dela, krajevnih, interesnih in drugih organizacijah in skupnostih. Te naloge so opredeljene v dokumentih 8. kongresa ZSS, ki posebej poudarjajo potrebo, da se morajo sindikati zavzemati za utrjevanje in uveljavljanje vseljidske obrambe in družbene samozaščite kot učinkovite oblike odpora proti morebitnemu agresorju, kontrarevolucionarnim poskusom razrednega sovražnika in vsem drugim oblikam sovražnega ali razdiralnega delovanja. Zavaljo tega bo treba tudi v sindikalnih organizacijah in občinskih odborih kovinske industrije prizadevanja sindikatov usmeriti tako, da bomo zagotavljali podružbljanje ljudske obrambe in množično angažiranje delavcev na tem področju. Seveda ne kaže pri tem prezreti tudi nalog v zvezi z osveščanjem članov sindikata o ciljih vseljidske obrambe in družbene samozaščite, izobraževanjem in vključevanjem delegatov sindikalnih organizacij v odbore za ljudsko obrambo.

RO zadoljuje občinske odbore, da postanejo priprave na SLO in družbeno samozaščita sestavni del aktivnosti organov samoupravljanja v orga-

nizacijah združenega dela, najbolj pa delavcev samih. Osnovne organizacije sindikata v združenem delu slovenske kovinske industrije pa si morajo prizadevati, da bodo v samoupravnih aktih delovnih organizacij jasno opredeljene naloge in obveznosti v vseljidski obrambi in družbeni samozaščiti.

Delegati sindikata delavcev kovinske industrije so tudi opozorili, da si sistema družbene samozaščite ni mogoče zamišljati brez učinkovitega delovanja služb samoupravnih

delavske kontrole. V številnih organizacijah pa so te službe neorganizirane, kadrovske neorganizirane, njihov status ni opredeljen ali pa so pri svojem delu premalo samostojne. Taki pojavi nedvomno ustvarjajo „ugodna tla“ za delovanje različnih tehniških skupin in posameznikov.

Da bi bilo delo na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite učinkovitejše, kot je bilo doslej, je RO imenoval posebno komisijo za SLO in družbeno samozaščito.

-IV

VPRAŠANJE:

Pred približno 14 dnevi sem prejela odločbo o razporeditvi na drugo delovno mesto; ker sem smatrala, da to delovno mesto ne ustreza moji strokovni izobrazbi — je tudi nižje ovrednoteno — sem vložila zahtevo za varstvo, ki še ni urejena. V tej odločbi je bilo med drugim tudi določeno, da moram takoj nastopiti delo na novem delovnem mestu. Tega nisem storila, ker sem zvedela, da zahteva za varstvo zadrži izvršitev odločbe; po nekaj dneh pa sem prejela odločbo o prenehanju lastnosti delavca v združenem delu, češ da samovoljno nisem nastopila dela. Kljub temu, da po zakonu nisem bila dolžna nastopiti novega dela, sem se znašla na cesti. Zanima me, kakšne pravice imam in ali je vredno sprožiti postopek proti organizaciji združenega dela.

L. I. LJUBLJANA

ODGOVOR:

Razen v izjemnih primerih in okoliščinah, kot so elementarne nesreče, višja sila in drugo, ko je delavec dolžan takoj nastopiti delo na delovnem mestu, na katerega je razporejen, čeprav gre za neustrezno delovno mesto, vložena zahteva za varstvo zadrži izvršitev odločbe. V vašem primeru, ko torej ne gre za izjemne okoliščine, ste imeli pravico nadaljevati delo na svojem dosedanem delovnem mestu oziroma niste bili dolžni oditi na novo, dokler o vaši zahtevi ne bi odločil

Regres drugače!

Na zadnji seji je RO Sindikata delavcev gostinstva in turizma slovenske med drugim obravnaval tudi osnutek sindikalne liste 1976. V razpravi so se delegati pomudili pri določilih o regresih za letni dopust, ki naj bi za drugo leto znašali najmanj 1100, največ pa 1300 dinarjev na zaposlenega. Podobno kot pred dnevi delegati sindikalne konference organov pravosodja in občne uprave so tudi delegati RO Sindikata delavcev gostinstva in turizma sodili, da bi morali sredstva za letni oddih delavcev gostinstva usmerjati drugače, saj so znani številni primeri, da se sedanje regresiranje marsikje spreminja v dodatek na osebne dohodke. Še posebej so opozorili, da je zlasti veliko takih delavcev, ki so najbolj potrebni letnega dopusta, regrese pa porabijo za vse drugo, samo za oddih ne.

Zato bi po predlogu RO kazalo regrese za letni dopust čimprej zamenjati z drugo obliko pomoči, ki bi jo lahko delavci izkoristili le namensko, omenjali so bone, čeke ali druge možnosti. Tako bi delavci lahko plačali storitve ob letnem dopustu v počitniških domovih delovnih organizacij in v turističnih objektih, morda pa tudi prevoz do krajev, kjer bi preživeli svoj letni oddih.

-IV

ODMEV S PLENARNE SEJE REPUBLIŠKEGA ODBORA SINDIKATA GRADBENIH DELAVCEV SLOVENIJE

OPREDELITEV OSNOVNIH NALOG

Sindikalne organizacije na vseh ravneh se morajo lotiti tekočih in dolgoročnih nalog pri pospeševanju integracijskih procesov, gradnji stanovanj in uspešnejšem nastopanju naših podjetij na tujem

Pred dnevi je bila razširjena seja plenuma republiškega odbora Sindikata gradbenih delavcev Slovenije. O poteku te seje smo že na kratko poročali. Tokrat povzemamo nekatere najvažnejše sklepe, ki so jih sprejeli. Na tej seji so obravnavali tri pomembna področja delovanja sindikatov v gradbeništvu: integracijske procese, stanovanjsko gradnjo in delo slovenskega gradbeništva na tujem.

Prvi sklep plenarne seje je, da sodijo integracijski procesi med osnovne naloge, ki so jih sindikati sprejeli v procesu uresničevanja nove ustave. Zavaljo tega si bodo sindikati v gradbeništvu na vseh ravneh prizadevali, da bodo presegli pangožno in teritorialno zaprtost gradbeništva zlasti z večjo politično in moralno podporo, v primeru odporov pa s širšo družbenopolitično intervencijo. Tako bodo zagotovili dejanski vpliv in interes vseh delavcev, nosilci integracijskih in vseh drugih nalog pa bodo OOS, TOZD, občinske sindikalne organizacije, republiški odbor, zlasti pa gospodarska zbornica.

Pri integracijah je treba nujno doseči vertikalnost povezovanja in teritorialno odprtost, so sklenili na plenarni seji; prva naloga pri tem pa je zagotoviti koristi in interese delavcev. To pa bo možno doseči s pravim povezovanjem dela in sredstev in ne zgolj s povezovanjem poslovnih funkcij, kot se marsikje še vedno dogaja v gradbeništvu; koristi širše družbe bodo morale prevladati nad koristmi posameznih podjetij. Ena najpomembnejših nalog pa je prav gotovo urejanje dohodkovnih odnosov; le-ti so osnova planiranja in uresničevanja planskih nalog v vseh oblikah povezovanja in organiziranja združenega dela v slehernem reprodukcijskem procesu.

Gradnja stanovanj bo še v naslednjem obdobju prioritarna ekonomska in družbenopolitična dejavnost. Sindikat gradbenih delavcev bo zavaljo tega vztrajno spremljal vsa dogajanja na tem področju in se zavzemal za takšne rešitve, ki bodo omogočile pospešeno gradnjo stanovanj. Ob tem se bodo morali

sindikati lotiti mnogih nalog s tega področja, denimo razreševanja javnosti gradbene cene in vpliva javnosti na ceno stanovanja, vprašanje zemljiške rente, ki jo namesto družbe neupravičeno uživajo podjetja, ki so v preteklosti nakupila zemljišča za gradnjo. Doseči bo treba, da cene stanovanja ne bodo tako kot sedaj v celoti bremenili stroški za komunalno opremljanje zemljišča. Sindikalne organizacije se morajo zavzemati za takšne pravne, organizacijske ekonomske in samoupravne rešitve v stanovanjski gradnji, ki bodo zagotavljale hitre in dolgoročne rešitve že naštetih in še številnih drugih „nevalgičnih točk“ stanovanjske gradnje. Med drugim so na seji podprli tudi predlog, da bi bile skupščine samoupravnih stanovanjskih skupnosti dvodomne, da bi tako izvajalci del laže vplivali na politiko in moralno podporo. Prav tako so se na plenumu zavzeli za to, da bi pospešili podpis družbenega dogovora o cenah stanovanjske gradnje v vseh tistih občinah, kjer tega še niso storili. Pospešiti pa bo treba tudi izdelavo družbenega dogovora o racionalizaciji stanovanjske gradnje, saj so osnutki že lep čas v javni razpravi. Vsekakor pa se bodo morali sindikati spopasti tudi s problemom, ki tare gradbeništvu: prometni davek na gradbeni material je skorajda tako visok kot na nekaterih izdelkih trajnejše vrednosti, ki jih označujemo kot luksuzno blago!

Ker o problemu nastopanja slovenskega gradbeništva na tujem pišem v drugem sestavku, naj tokrat omenimo samo sklep republiškega odbora, da je treba naglo ukrepati, da bi v slovenskem gradbeništvu zagotovili enovit in celovit nastop na tujih trgih v okviru jugoslovskega gradbeništva. Skupne priprave za ta nastop je treba organizirati enotno v gospodarski zbornici; pripraviti je treba akcijski program, koncept nastopa in seznam potrebnih ukrepov delovnih organizacij, institucij, političnih organizacij in upravnih organov.

R. B.

NA LINIJI 323-554

DRAVOGRAD:

Predsedstvo občinskega sindikalnega sveta je obravnavalo predlog Tekstilne industrije Otiški vrh pri Dravogradu, da bi se sestali predstavniki dravogradskega delovnega kolektiva, ki že imajo priklovice za letovanje ali pa jih nameravajo kupiti. Dogovorili naj bi se namreč za skupno akcijo oziroma organizacijo letovanj za delavce.

Tekstilna industrija Otiški vrh, ki trenutno razpolaga s 5 prikolicami za letovanje, predlaga, da bi ji v času kolektivnega dopusta, ta bo v letu 1976 od 20. julija do 10. avgusta, druge delovne organizacije posodile svoje priklovice, sama pa bi v času pred in po kolektivnem dopustu odstopila svoje priklovice delavcem iz drugih kolektivov. S sodelovanjem vseh kolektivov bi tako omogočili večjemu številu delavcev iz dravogradskega delovnega organizacij, da poceni preživijo del svojih počitnic.

(ek)

pristojni organ upravljanja. Do pravnomočnosti odločbe o razporeditvi na drugo delovno mesto ne bi smela delovna organizacija vztrajati v zahtevi, da začnete delati na tem mestu, in ukrepi, ki so sledili, niso zakoniti, pa najsi bo to uvedba postopka zaradi kršitve delovnih dolžnosti ali celo ugotovitev samovoljne zapustitve dela. Seveda pa ste dolžni oziroma bi bili dolžni nastopiti novo delovno mesto, če bi pristojni organ vašo zahtevo za varstvo zavrnil in potrdil prvotno odločbo. Lahko bi sicer predlagali uvedbo postopka pred sodiščem združenega dela, vendar bi do rešitve tega spora morali delo nastopiti.

Svetujemo vam, da vložite pravočasno še zahtevo za varstvo proti odločbi o prenehanju lastnosti delavca v združenem delu; v primeru, da bi bili obe vaši zahtevi zavrnjeni, pa vložite predlog na že omenjeno sodišče, in sicer tako glede razporeditve na drugo delovno mesto kot glede prenehanja lastnosti delavca v združenem delu.

M. LIPUŽIČ

DE pravna posvetovalnica kupon.

DELNO ETAŽNO LASTNIŠTVO

Osnutek resolucije o skupni politiki ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v 1976. letu vsebuje tudi pojem „delno etažno lastništvo“.

Pri tem lastništvu gre za novost, ki bo v praksi uzakonjena kot lastništvo med družbenim in individualnim sektorjem na stanovanjskem področju. S tem delnim etažnim lastništvom naj bi občanom odprli širše možnosti za sodelovanje v stanovanjski gradnji, denimo pri financiranju graditve pregradnih zidov, dodatnih inštalacij in opreme stanovanjskih prostorov, medtem ko bi družbeni sektor vlagal sredstva v konstrukcijo zgradbe, fasade, osnovne inštalacije in podobno.

Predlagatelji delnega etažnega lastništva sodijo, da bomo s tem ukrepom omogočili prehod na višjo fazo industrijske gradnje stanovanj in pritegnili več občanov k sodelovanju v financiranju stanovanjske gradnje.

LETOŠNJA OPOZORILA

Delež gospodarstva v delitvi se je letos v primerjavi z lanskim znatno poslabšal. Po podatkih SDK je delež družbenega proizvoda za amortizacijo in sklade padel za 2,5 odstotka v primerjavi z letom 1974, medtem ko se delež za zakonske in pogodbene obveznosti ter za neto dohodke povečali.

V letošnjem letu je dve tretjini prirasta družbenega proizvoda zamrznjenega v zalogah, tako da le-te zdaj predstavljajo vrednost eno-mesečne proizvodnje gotovih izdelkov, medtem ko so še lani pomenile vrednost 14-dnevne proizvodnje. Nominalno so zaloge narastle za več kot 80 % v primerjavi z letom 1974, pri čemer pa je treba upoštevati, da je založenost s surovinami in polizdelki slabša, kot je bila lani.

Upadla je tudi uspešnost poslovanja v organizacijah združenega dela. Sredstva za razširjeno reprodukcijo, to je za amortizacijo in za ostanek dohodka, so lani znašala 9,5 % celotnega dohodka gospodarstva, letos pa samo 7,5 %.

In končno, poslabšala se je tudi likvidnost, saj so od konca leta 1974 do sedaj neplačane obveznosti narasle za več kot dvainpolkrat.

Vsi ti podatki pričajo, da bo v

pridobnem letu nujno treba nadaljevati z zniževanjem stopnje inflacije. Ta naloga je izredno pomembna tako za položaj delavskega razreda kot za nadaljnji gospodarski razvoj, ki mora temeljiti predvsem na večjem obsegu mednarodne trgovinske menjave, česar pa brez znižanja stopnje inflacije ne bo mogoče doseči.

Zavedati se je tudi treba, da razvoj posameznih organizacij združenega dela ne bo mogel več temeljiti na dragih uvoženih surovinah, dragi energiji, ekstenzivnem zaposlovanju ipd. V predelovalni industriji bo ponekod nujno potrebno spremeniti proizvodno usmerjenost predvsem v korist takšnih delovnih organizacij, ki so konkurenčne na svetovnem tržišču. Hkrati bomo morali v naslednjih letih nekoliko zavreti razvoj tistih dejavnosti, ki nesorazmerno veliko uvažajo. Tudi dohodek v primarni delitvi naj bi delili tako, da nekatere gospodarske panoge ne bodo več ustvarjale akumulacije v takšnem obsegu kot doslej in se še naprej stihljivo razvijale, sicer se lahko neskladja v strukturi gospodarstva, ki povzročajo sedanjo inflacijo, velik plačilni deficit in druge težave, še poglobijo.

-KO

KAKŠNA BO LETOŠNJA GOSPODARSKA BERA

Podatki kažejo, da je bila industrijska proizvodnja letos nižja, kot smo predvidevali. V Sloveniji je znašala stopnja rasti 5,5 %, v Jugoslaviji pa približno 6 %. Na osnovi teh in drugih podatkov lahko sklepamo, da bomo v Jugoslaviji do konca leta dosegli 6-odstotno povečanje stopnje rasti v primerjavi z lanskim, v Sloveniji pa največ med 4 do 5-odstotno.

Tudi kmetijska proizvodnja bo nižja, kot so napovedali gospodarstveniki. Predvidevali so, da bo za 2,5 % večji kot v lanskem letu, vendar bo v državi približno enaka kot lani, v Sloveniji pa verjetno nekoliko višja. Če upoštevamo, da je bila lanska kmetijska proizvodnja rekordna, letošnje ni mogoče oceniti kot neugodno, čeprav smo računali na večje pridelke in s tem na večji delež kmetijstva pri uravnoteženju naše gospodarske rasti.

Močno smo se ušeli tudi pri napovedih o naraščanju zaposlenosti. Zaposlenost je v Sloveniji v prvih osmih mesecih narastla za 5,5 % v primerjavi z lanskim obdobjem, v državi pa nekoliko manj. Vemo pa, da smo v Sloveniji in Jugoslaviji predvideli 3-odstotno povečanje števila zaposlenih. Glede na to, da se je zaposlovanje v zadnjih mesecih nekoliko umirilo, je mogoče pričakovati, da se bo do konca leta število zaposlenih povečalo za kakih 4,5 %, kar je vsaj za poldrugi odstotek več, kot smo pričakovali.

Predvidevali smo tudi, da bi morali v letošnjem letu močno okrepiti vpliv, ki ga ima produktivnost dela na rast industrijske proizvodnje in družbenega proizvoda, pri čemer naj bi rast družbenega proizvoda z dvema tretjinama temeljila na večji produktivnosti, samo s tretjino

pa na povečanju zaposlovanja. Vemo pa, da v letošnjem letu tega cilja ne bomo dosegli. V prvih devetih mesecih je produktivnost dela narastla največ za 1 %, medtem ko je bila v posameznih poletnih mesecih celo manjša kot v enakem času lani. Gospodarstveniki predvidevajo, da se bo do konca leta produktivnost povečala največ za 1 % v primerjavi z lanskim letom. Nekateri celo ocenjujejo, da bi bila lahko celo nekoliko nižja, kot je bila lani.

Ob teh ugotovitvah se zastavlja vprašanje, kako da je prišlo do tako velikih razlik med napovedanimi gospodarskimi gibanji in stvarnim stanjem. Govori se, da je problem predvsem v nekontroliranem in najpogosteje neupravičenem naraščanju cen. Področje cen se je namreč povsem izmuznilo zavestnemu usmerjanju združenega dela, predvideno družbeno usmerjanje na področju investicij se ni uresničilo, prav tako pa usmerjanje združenega dela ni pokazalo zadovoljivih rezultatov pri uravnoteženju plačilne bilance. Proizvodni stroški zato rastejo, produktivnost dela se le počasi povečuje, le malokdo išče boljše poslovne rezultate v zmanjševanju stroškov ob boljšem delu.

V zadnjem času pa je kljub temu mogoče na oblačnem gospodarskem nebu opaziti prve razjasnitve. Primanjkljaj v plačilni bilanci se zmanjšuje, nekatere cene naraščajo počasneje, kot so v prejšnjih mesecih, življenjski stroški ne divjajo več. Tako kratkoročno kot dolgoročno pa ima ključ „a izhod iz težav v svojih rokah gospodarstvo oziroma združeno delo. Čim bolj v celoti bo združeno delo prevzelo to svojo vlogo in odgovornost, toliko prej se bo gospodarstvo vrnelo sedanjih težav.“

V. B.

Povsod prekomerna poraba

Po podatkih zvezne SDK so vse republike in obe pokrajini presegle predvideno rast skupne in splošne porabe za letošnje leto, in sicer od 4,5 pa do 17 %. V prvem polletju znaša skupni preseg porabe v Jugoslaviji 8,3 milijarde dinarjev. Zato se je v Jugoslaviji kot celoti znatno

povečal delež zakonskih in samoupravno dogovorjenih obveznosti v delitvi družbenega proizvoda, zmanjšal pa se je tisti del družbenega proizvoda, s katerim razpolaga gospodarstvo, in sicer za približno 2 odstotka v primerjavi z enakim obdobjem lani.

V Sloveniji je splošna

skupna poraba narastla za 4,5 % – najmanj med vsemi republikami v državi. Gospodarstveniki so izračunali, da bi do konca leta lahko uskladili porabo s predvidevanji v resoluciji – če bi skupno prispevno stopnjo iz bruto osebnih dohodkov znižali od 29,6 na 28,6 %.

MAKEDONIJA

SKRIB ZA NARODNOSTI

Organi republiške konference SZDL Makedonije so v razpravi o uresničevanju enakopravnosti narodnosti v Makedoniji ugotovili, da so se v vsem pojavnem obdobju pravice narodnosti tako po obsegu kot vsebini stalno povečevale in bogatile. Da ustavna načela uresničujejo tudi v praksi, dokazuje že samo dejstvo, da se je narodni dohodek na prebivalca, kjer živi več narodnosti, povečal od 495 din

leta 1962 din v letu 1973. Tako se je v občinah z mešanim prebivalstvom povečalo število zaposlenih in izboljšala nacionalna struktura zaposlenih. To ni samo rezultat politike enakomernega razvoja in tistih področij, kjer žive različne narodnosti, ampak tudi dejstva, da ima pri zaposlovanju ob enakih pogojih prednost pripadnik narodnostne manjšine. Da bi povsem odpravili podedovano nerazvitost občin, kjer žive različne narodnosti, predlagajo

takšno ekonomsko politiko, ki bo zagotavljala hitrejši razvoj teh občin od poprečnega razvoja republike. Hitreje nameravajo odpraviti tudi različne škodljive predsodke in delovna verskih skupnosti, ki te predsodke razpihujejo.

VOJVODINA

NEZADOVOLJNI ODVETNIKI

Vojvodinski advokati so na izredni skupščini pokrajinske advokatske zbornice zahtevali, da je treba njihov materialni položaj izboljšati. Vzrok za takšno zahtevo je bila ocena, da so materialne in druge obveznosti advokatov prevelike, oziroma da so davčne in druge dajatve advokatov dvakrat večje kot v združenem delu. Advokate Vojvodine moti tudi to, ker se na advokaturu gleda kot na izključno sprivatiziran poklic, kot da bi bili advokati „zunaj tokov interesov in razvoja naše družbe“.

Dušan Ružič, pokrajinski sekretar za pravosodje, ni zanikal, da so advokati v nekaterih občinah preostro obdavčeni. Dejal

je, da je zato IS tudi poslal priporočilo izvršnim svetom občin in pristojnim organom SIS v občinah in v pokrajini, da proučijo obdavčevanje in zagotovijo advokatom enake pogoje glede davčnih dajatev.

HRVAŠKA

KAKŠNE ZADRUGE

Zbor združenega dela hrvatskega sabora je pred dnevi sprejel predlog zakona o stanovanjskih združenjih. Ta novi zakon, o katerem bodo glasovali v saboru čez dva meseca, naj bi spodbujal delovne ljudi in občane, da bi po načelu vzajemnosti in solidarnosti združevali lastna sred-

Mitja Ribičič, predsednik RK SZDL Slovenije, na seji republiške konference:

Proces podružbljanja dela sredstev javnega obveščanja teče s procesom podružbljanja političnega odločanja nasploh, ustavna preobrazba naše družbe pa daje temu procesu nov zamah. Ustava in zakon o javnem obveščanju sta dala pomembno vlogo socialistični zvezi pri zagotavljanju vpliva delovnih ljudi in občanov na vse oblike informiranja. V socialistični zvezi se dogovarjamo o temeljnih vsebinskih usmeritvah vseh javnih občil in o konkretnih oblikah podružbljanja njihove dejavnosti – v izdajateljskih, programskih svetih, skupščinah in v drugih oblikah ter kadrovskih rešitvah.

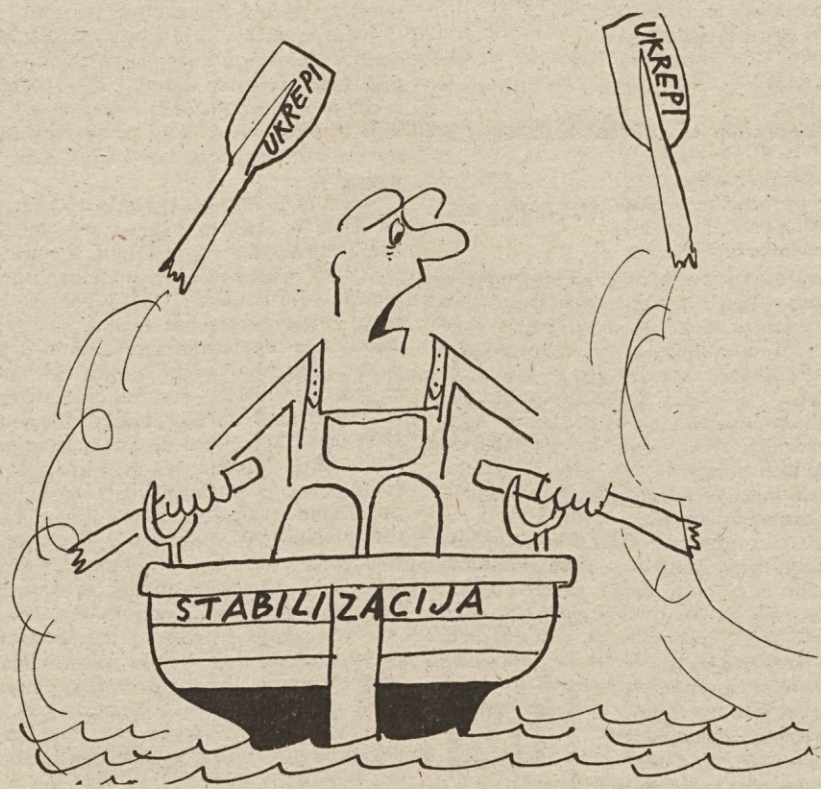
Pri uresničevanju samoupravnih družbenih odnosov se je pokazalo, kako pomembno je ustrezno informiranje v vseh fazah delegatskega odločanja. V socialistični zvezi smo zaradi tega posvetili temu vprašanju posebno pozornost v celotnih prizadevanjih za uresničevanje namenov nove ustave in pri opredeljevanju nalog pri razvoju družbenega sistema informiranja, kjer čakajo delovne ljudi in občane in vse organizirane subjekte v socialistični zvezi pomembne naloge. Dogovoriti se bomo morali o srednjoročnem in dolgoročnem razvoju informacijskih ustanov, skleniti družbene dogovore vseh družbenih subjektov o materialnem položaju teh institucij, med njimi še posebej politično-informativnih sredstev in ustvariti pogoje za samoupravne interesno povezovalne tudi na tem področju dejavnosti posebnega družbenega pomena.

Aleksander Grličkov, sekretar v IK predsedstva CK ZK, v pogovoru s člani uredništva lista „Kommunist“:

Že na varšavskem posvetovalnem sestanku smo opredelili naše poglede na konferenco kot na svobodno izmenjavo političnih mnenj in predlagali, naj se konča brez sprejema kakršnegakoli dokumenta. Mi dajemo namreč primarni pomen dialogu, izmenjavi mnenj, to je pogovorom voditeljev delegacij, partij – udeleženk. Pozneje, ko smo upoštevali prizadevanja drugih partij, ne da bi spremenili naše stališče, smo predlagali, naj na koncu sprejme konferenca – kot smo formulirali – vsebinsko politično sporočilo. Ni namreč realistično pričakovati, da bi konferenca lahko sestavila dokument, ki bi bil podoba Evrope in sveta, kakršno vidimo mi. Tega ne more pričakovati tudi nobena druga partija. Zato smo se tudi zavzeli za sporočilo, ki bi odražalo realno obstoječo soglasnost. Takšno sporočilo mora biti oblikovano po načelu konsenza (kot nasploh vse delo za pripravo konference – kar je vpisano v poslovnik varšavskega posvetovalnega sestanka). V sporočilu bi lahko povedali samo o tisto, kar je skupno in sprejemljivo za vse. Nedvomno bi bil takšen dokument pomemben tudi za druge napredne sile.

KJE TERMINAL?

Predstavniki jadranskih luk so se na Reki pogovarjali o tem, da bi v razširjenem delu reške luke zgradili glavni kontejnerski terminal na naši obali. Vendar pa Koper, ki si prav tako prizadeva zgraditi terminal, temu nasprotuje. Dogovor, kje naj bo kontejnerski terminal, bodo lahko sklenili šele takrat, ko bodo znanstveni inštituti dokončali študijo o razvoju luk. Tudi barska luka namreč namerava graditi terminal in meni, da nobena jadranska luka ne more imeti glavnega terminala. Poleg tega, da si vse srednjedalmatinske luke želijo kontejnerske terminale, pa tudi navajajo, da so sredstva za razvoj reške luke večja kot za vse druge skupaj.

BREZ BESED

TUDI NA OSNOVNI ŠOLI »SIMONA KOSA« V PODBRDU SO SE ODLOČILI ZA PREHOD NA CELODNEVNO ŠOLO

VEČ MUH NA EN MAH

Razmeroma malo ljudi živi v Baški grapi, saj šteje krajevna skupnost v Podbrdu komaj 1300 ljudi. Zapisali smo – malo, vendar se verjetno ne bi skregali z resnico, tudi če bi denimo zapisali – veliko ...

Kdo ve, kakšno usodo bi namreč doživel kraj, če ne bi imel svoje tovarne in svoje šole. In, če ne bi imel ljudi, ki so znali tako rekoč iz nič napraviti veliko, ki jih odlikujeta sloga in zavzetost.

Zgradili so si namreč že skoraj vse, kar potrebujejo ljudje za lepo življenje v dolini, ki je nekoliko odmaknjena od ostalega sveta: postavili so si tovarno s sodobno ambulanto in obratom družbene prehrane, šolo, novo sodobno trgovino in v zadnjem času so si omislili proti Mostu na Soči celo asfaltno cesto. S tem so si zagotovili boljše povezavo z »ostalim svetom« ...

Pa to še ni vse. Na uho nam je prišlo, da so se v Podbrdu odločili tudi za celodnevno šolo. S tem bodo hkrati rešili več problemov. Delavke v tovarni bodo bolj brez skrbi za svoje šole obvezne otroke, pogoji za učenje bodo mnogo boljši in ne navsezadnje, prosvetni delavci ne bodo več bežali iz Podbrda, ker bodo imeli odslej na šoli dovolj dela.

VSI ZA CELODNEVNO ŠOLO!

Osnovno šolo Simona Kosa v Podbrdu obiskuje danes 180 mladih ljudi. V šolo prihajajo

VERA BIZJAK je v tovarni Bača že 17 let. Zaposlena je v evidenčni kontroli proizvodnje in je s svojim delom zadovoljna. O celodnevni šoli meni naslednje:

„V tovarni smo se ženske veliko pogovarjale o odločitvi kolektiva naše osnovne šole in vse smo si edine v tem, da predstavlja celodnevna šola za nas vse pomemben korak naprej. Moja hčerka, ki sedaj obiskuje peti razred, se sicer dobro uči, prepričana pa sem, da se bo potem, ko bo imela strokovno pomoč, še bolj. Žal mi je le to, da bova potlej z otrokom še manj skupaj ...“

od blizu in daleč, približno polovica se jih v šolo vozi. V ta namen si je šola omislila tudi svoj kombi, ki mnogim mladim ljudem krajša dolgo pot do šole.

Kljub temu so mnogi solarji še vedno v celoti odvisni od svojih nog in seveda vremenskih razmer. Šola Simona Kosa namreč obiskujejo otroci vse od zaselka Podporezn, kar mimo grede povedano pomeni vsak dan šestnajst kilometrov pešačenja, pa tja do vasi Rut pod Rodico. Najhuje je ob visokem snegu. Takrat je šola še posebno daleč.

„Naš šolski okoliš šteje blizu 2200 prebivalcev ...“, mi pripovedujejo na šoli Simona Kosa v Podbrdu. „V zadnjih treh, štirih letih pa smo že izgubili približno dvajset odstotkov

učencev. Še pred nekaj leti smo imeli na šoli 240 učencev, danes jih imamo le še 180. Družine v okoliških vaseh in zaselkih štejejo namreč vse manj ljudi in s tem tudi manj otrok, kar se seveda pozna tudi na naši šoli. Manj učencev pa pomeni za nas tudi manj delovnih obveznosti ...“

Seveda so imeli v Podbrdu, tako kot povsod drugod v takih in podobnih krajih več možnosti izhoda iz zagate. Lahko bi denimo rešili problem na ta način, da bi posamezni učitelji poučevali več predmetov. Ker pa to seveda ne bi bilo v prid kvalitnemu delu, se je kolektiv odločil za drugo pot – za celodnevno šolo.

„Že pred tremi leti smo uvedli na šoli podaljšano bivanje, to pa že pomeni za nas nekako predpripravo oziroma

Otroci dobe v šoli tudi malico in toplo kosilo, za katerega morajo starši odšteti največ 11 dinarjev, nekateri otroci pa imajo te obroke zastoj ...

preizkušnjo za uspešen prehod na celodnevno šolo ...“, razlaga ravnatelj Aljoša Berginc. „In sedaj, ko imamo le osem razredov brez paralelk in ko so nas začeli učitelji zapuščati, ker na šoli ne bi bilo dovolj dela, smo se poleti na zboru delovne skupnosti odločili za prehod na celodnevno šolo. S tem bomo rešili vprašanje kadra, poleg tega pa bomo razbremenili starše. K tej naši odločitvi je torej veliko prispeval tudi interes staršev. Če k temu dodamo še dejstvo, da je kar 80 odstotkov mater naših otrok zaposlenih, potem je naša odločitev še toliko bolj razumljiva ...“

„VELIKO BOMO NAPRAVILI Z LASTNIMI ROKAMI“

Nedvomno bo osnovna šola Simona Kosa ena izmed tistih v Sloveniji, ki so se v dokaj skromnih pogojih dela odločile za zahtevno celodnevno šolo. V Podbrdu celo zatjujejo, da v Sloveniji ni šole, ki je v podobnih pogojih dela prešla na celodnevni program.

„V celoti se zavedamo vseh problemov in nalog, ki smo si jih zadali s svojo odločitvijo ...“, pravijo delavci desetčlanskega šolskega kolektiva. „Najtežje bo z učitelji.

Nedavno smo izgubili dva, zato bomo za prehod na celodnevno šolo potrebovali kar tri nove učne moči. Kje jih bomo dobili? Težko bo, saj se na naše zadnje razpise doslej nihče ni javil. Vse kaže, da bomo pač morali počakati na naše štipendiste. Imamo jih pet in to bo za naše potrebe dovolj ...“

„Glede kadrov se boste torej nekako znašli. Kaj pa dodatna sredstva ...?“, smo pobarali Aljošo Berginca.

„Ker želimo, da postanejo naše želje tudi resničnost, moramo ostati zadovoljni z malim. Izračunali smo, da bomo potrebovali za prehod na celodnevno šolo z vsemi potrebnimi investicijami vred le 260 tisočakov. To res ni veliko, obenem pa bo dovolj, da bomo uresničili svoje zamisli. Pomagali si bomo na najrazličnejše

načine, da bomo pridobili potrebne nove prostore in ustvarili pogoje za celodnevno šolo. V kleti si bomo uredili delavnico, spodnji hodnik bomo pregradili z omarami in s tem pridobili jedilnico oziroma večnamenski prostor, itd., itd. Vse, kar bo možno, bomo napravili z lastnimi rokami. Seveda, udarniško ...“ zagotavlja Aljoša Berginc, ki je ravnatelj osemletke v Podbrdu že 16 let.

„Priprave na celodnevno šolo so v polnem teku in najpozneje z začetkom prihodnjega šolskega leta bomo imeli v Sloveniji ustanovo več, ki se je odločila za celodnevno šolo. In to šola, ki se res ne more pohvaliti z kdove kako dobrimi pogoji dela.

„Tudi telovadnice še nimamo ...“, mi pove učitelj telesne vzgoje. „Če je vreme lepo, si pomagamo z igriščem na planem, ki smo si ga sami zgradili ob šoli. Drugače telovadimo kar na hodniku. Prostor niti ni tako slab, nerodno je le to, ker motimo pouk. Saj smo obzirni, včasih pa smo vendarle preglasni ...“

Ščasoma bodo tudi otroci v Podbrdu dobili svojo telovadnico. Gradnja telovadnice je namreč v srednjeročnem razvojnem programu krajevne skup-

nosti, zgradili pa jo bodo z dodatnim samoprispevkom krajanov. Če bo šlo vse po sreči, in kaže da tako tudi bo, bo imela šola v Podbrdu svojo telovadnico že leta 1978.

SKUPNI CILJI

Ko sem se v šoli in pozneje v Tovarni volnenih izdelkov Bača pogovarjal z ljudmi o vseh teh velikih delovnih uspehih prebi-

MARIJA ORTAR je v tovarni Bača „snovalka“, to pomeni, da dela v pripravi za tkalke. Ima družino z dvema otrokoma in sin že obiskuje prvi razred osnovne šole. „Mislim, da smo matere lahko zelo vesele celodnevne šole. Vsekakor bo v prihodnje nekoliko manj skrbi in tudi nekoliko manj dela z otroki. Z mojim delavcem v dveh izmenah in zato tudi izmenoma varujeva otroka. Sinu moram pri učenju pomagati, saj je začetek najtežji. Ko bo celodnevna šola, se bo verjetno vse naučil že v šoli. Vsaj upam, da bo tako ...“, razmišlja Marija Ortar.

valcev Baške grape, se je v meni znova utrdilo prepričanje, da je kaj takega možno le ob izrednem sodelovanju in najboljših medsebojnih odnosih.

„Včasih je bila šola v Podbrdu „nujno zlo“. Ja ... , to je bilo včasih ...“, razmišljajo učitelji na šoli in delavci v tovarni. „Potem pa, ko je prodrlo spoznanje, da potrebujemo drug drugega, da bi drug brez drugega pravzaprav težko shajali, smo si podali roke in začeli s sodelovanjem na najrazličnejših področjih. Svojo prihodnost gradimo namreč na naši mladini, na domačih ljudeh, ki so vzljubili to dolino in mislijo v njej tudi ostati. Otroci se že danes seznanjajo z najrazličnejšimi delovnimi mesti v tovarni, ki bo čez nekaj let postala njihov drugi dom ...“

Tekst in foto: A. Ul.

ANDREJ KRAPEŽ, vodja splošnega sektorja v Tovarni volnenih izdelkov Bača:

„Z osnovno šolo Simona Kosa že več let zelo dobro sodelujemo. Čim boljše bo naše sodelovanje, tem bolj bomo lahko pozneje zadovoljni z našimi mladimi novimi delavci, ki jih bo potrebovala tovarna. Čeprav ne moremo govoriti o krizi na področju kadrov, štipendiramo na najrazličnejših šolah kar 40 ljudi. Odločitev o celodnevni šoli smo bili seveda zelo veseli in bomo storili vse, kar je v naši moči, da bomo pomagali pri začetnih težavah ...“

Pri pouku angleščine ...

KULTURNA AKCIJA

POMEMBNA PRIDOBITEV

Novi poslovalnici Mladinske knjige v Slovenj Gradcu in v Velenju

V letošnjem jubilejnem letu, ko slavi tudi „Mladinska knjiga“ iz Ljubljane že 30-letnico svojega delovanja, je to založniško grafično podjetje uredilo nove prostore za svoji poslovalnici v Slovenj Gradcu in v Velenju.

Mislinska dolina in vsa koroška regija doslej nista imeli niti ene tovrstne poslovalnice. Zdaj pa je „Mladinska knjiga“ v Slovenj Gradcu uredila nove prostore za poslovalnico na Glavnem trgu. V arhitektonsko urejenih in lepo opremljenih prostorih je poleg že običajnih oddelkov – knjigarne, papirnice in mehanografije – tudi manjši razstavni prostor za likovno prodajno galerijo in pa prostor za klub bralcev. Investicija je „Mladinsko knjigo“ veljala 3 milijone din. Z njo so si zastavili nalogo, da še bolj razširijo svoje poslanstvo – približati knjige čim širšemu krogu ljudi.

Prebivalci Velenja radi segajo po dobri knjigi. O tem najbolj zgovorno pripoveduje podatek, da si vsak tretji Velenčan sposoja knjige v knjižnici Velenje in da je ta knjižnica samo v letu 1974 izposodila 65.000 izvodov knjižnih del.

Tudi v Velenju je zdaj „Mladinska knjiga“ uredila nove prostore za svojo poslovalnico v novem trgovskem središču med Šaleško in Cankarjevo cesto. Z otvoritvijo te poslovalnice je delovni kolektiv „Mladinske knjige“ obeležil tudi 175-letnico rojstva Franceta Prešerna, saj je bila otvoritev na spominski dan, 3. decembra. Z ureditvijo te nove poslovalnice pa je tudi vtikan v kulturni mozaik mesta ob bregovih Pake nov kamenček. Ustvarjene so nove možnosti, da kulturo še bolj približamo delovnim ljudem in občanom. Nova poslovalnica je zasnovana zelo sodobno. Osnovno vodilo pri njenem načrtovanju in urejanju je bila povezanost poslovalnice z vsemi kulturnimi in drugimi institucijami v občini. V novi knjigarni je mogoča samoizbira knjig, v okviru poslovalnice je poseben oddelek za resno glasbo z notnim oddelkom, pa likovna prodajna galerija, novost pa je tudi oddelek mehanografije. Nova poslovalnica „Mladinska knjiga“, katere ureditev je veljala 4 milijone din, bo lahko – kot so ob otvoritvi ugotavljali že prvi večer številni njeni obiskovalci – zadovoljila številne kulturne in izobraževalne potrebe in interes delovnih ljudi ter občanov Šaleške doline, pa tudi širšega območja.

(An)

Lepote vzdolž Šaleške planinske poti

V prostorih rudarskega šolskega centra v Velenju razstavlja MARJAN VODIŠEK originale svojih ilustracij za knjižico „Šaleška planinska pot“, ki jo je pred kratkim izdalo planinsko društvo Velenje. Uspele ilustracije bodo razstavili še v osnovni šoli v Šmartnem ob Paki in v Soštanju.

Avtor teh ilustracij je prehodil šaleško planinsko pot in si skiciral vsa pomembnejša obeležja na tej poti: ostanke gradu Šalek, velenjski grad, planinski dom na Paškem Kozjaku, spominsko obeležje na „gori jurišev“ in druga. Knjižica z ilustracijami Marjana Vodiška bo gotovo spodbudila številne ljubitelje narave, da si bodo ogledali vsaj nekaj zanimivosti, če se že ne bodo odločili za celotno šaleško planinsko pot. (Na sliki: Reprodukcijska risba Marjana Vodiška „Stara žaga ob Ljubiji“, tuš, 1975)

H. JERČIČ

ZAPISALI SO V SVOJIH GLASILIH

skozi TAM

PRIMANJKUJE ZDRAVNIKOV

Za vsa letošnja poročila s področja varstva pri delu je značilno ugotavljanje naraščanja obolenj in s tem v zvezi naraščanje bolniškega staleža. Oddelek za varstvo pri delu dvomi, da bi se tako naglo poslabšala zdravstvena slika članov kolektiva, ampak je treba drugje odkrivati vzroke za znatno bolj pogosto zatekanje vedno večjega števila sodelavcev k zdravnikom in na razne načine izsiljevano bolniško odsotnost.

Ob tem pojavu, ki ga prikazuje tudi devetmesečno poročilo o varstvu pri delu, je odbor za gospodarjenje in medsebojna razmerja v SCV na svoji seji 20. novembra naložil vodstvu te skupnosti, da v sodelovanju s pristojnimi službami in tudi z obratno ambulanto, če bo potrebno, pripravi predloge ukrepov za onemogočanje izsiljevanja bolniškega staleža, ker ta pojav gotovo škoduje na eni strani podjetju, na drugi strani pa sodelavcem, ki so resnično potrebni zdravljenja.

V okviru iste problematike je odbor zadolžil vodstvo SCV, da najodločneje zahteva pri Zdravstvenem domu Maribor, da zaposli v obratni ambulanti te skupnosti več zdravnikov, kakor je že bilo večkrat dogovorjeno. Obenem je odbor zahteval, da morajo zdravniki opravljati preventivne preglede delavcev v podjetju oziroma v ambulanti te skupnosti.

brestov

obzornik
glasilo delovne skupnosti

DELOVNA IN POSLOVNA DISCIPLINA

V prizadevanjih za stabilizacijo gospodarstva smo v našem stabilizacijskem programu ugotovili, da moramo povečati storilnost. To pa lahko napravimo le, če smo ustrezno organizirani, če si dosledno prizadevamo, da delovni čas najbolj izrabimo.

Kaj to pomeni? Čim manj odsotnosti z dela, po drugi strani pa je treba organizirati delovno mesto tako, da smo na delovnem mestu učinkoviti, da so izgube časa zaradi osebnih in drugih potreb najmanjše. V našem poslovnem življenju moramo uvajati nove, sodobnejše načine organizacije.

Vse to pa zahteva od nas več zavestne discipline, sicer se nam kažejo posledice, kot so neučinkovitost, neažurnost, slaba kakovost in podobno.

Na primer: ravno sedaj pripravljamo predlog gospodarskega načrta za prihodnje leto. V tej verigi sodeluje mnogo ljudi z različnih področij delovanja. V metodologiji so natančno določena opravila in roki. Če vsakdo ne napravi določenega dela v določenem času, se nam zavleče sprejem načrta.

Ali drugi primer: skladiščnik ne poroča takoj, ko je izdal izdelek. To ima za posledico, da pregled zalog ne ustreza dejanskemu stanju, prav tako pa tudi ne pregled prodaje.

Take primere bi lahko našli na vseh poslovnih področjih. Delavski sveti so v zadnjem času sprejeli vrsto ukrepov, da se okrepijo odgovornost in povečata delovna in poslovna disciplina. Vse to pa ima glavni cilj, da bi z večjo storilnostjo dosegli večji dohodek, kar je v interesu nas vseh.

J. HREN

GLASILA

TOVARIŠ — TOVARIŠICA GOSPOD — GOSPA?

Kako in kaj je s temi nazivi?

Dogovorimo se dokončno o tem, kdo je gospod, kdo je gospa in kdo smo tovariš in tovarišice?

Resnici na ljubo povedano, meni prav nič ne zveni, če mi kdorkoli reče GOSPOD. Prav tako zelo težko rečem (kadar moram) GOSPOD ali GOSPA. Oba naziva uporabljam le tedaj, kadar imam opravka s tujci, ki pridejo z onstran meje naše domovine. Takšna je napisana navada, oziroma nepisano pravilo in to razumem in se mi zdi „prebavljivo“.

Zelo težko mi je, kadar slišim doma — „v hiši“ — ko me ta ali oni „zmerja“ z gospodom.

Zadevo pojmujem takole.

Smo v isti delovni organizaciji. Vsi poznamo načrt našega dela. Dogovorili smo se, da bomo enakopravno, samoupravno delali po sprejetih določilih in izpolnjevali to, kar je v načrtu za delo.

Smo torej v isti hiši. Smo sodelavci in ena družina.

Mar ne moremo biti resnični tovariši?

Le razmislimo, pa bomo spoznali, da je pravo in učinkovito sodelovanje mogoče le med pravimi tovariši!

TOVARIŠICE! — Vaš sodelavec — TOVARIŠ!

ŽALEC

NOVA STANOVANJA

Pred kratkim so v Žalcu dogradili šest stolpičev, v katerih je 105 stanovanj. Od tega bodo 60 stanovanj odkupile delovne organizacije, ostala pa bodo kot solidarnostna razdeljena med občane. Sredstva za ta stanovanja izvirajo iz solidarnostnega sklada in iz skladov delovnih organizacij za stanovanjsko izgradnjo. To je prvi uspeh samoupravne stanovanjske skupnosti, obenem pa tudi začetek njenih naporov za dokončno razrešitev tovrstnih problemov. V žalski občini je trenutno v gradnji še 300 stanovanj, do leta 1980 pa jih nameravajo zgraditi 1000. To je seveda zahtevna naloga, ki zahteva od strokovnih služb stanovanjske skupnosti kar

najbolj dosledno delo. V prvi vrsti morajo povezati in uskladiti interese ustvarjalcev sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Tako imajo v načrtu blokovo gradnjo skoraj v vseh tistih krajevnih skupnostih občine Žalec, kjer so za to zainteresirane delovne organizacije. Ob tem pa so urbanisti in načrtovalci mnenja, da je treba skrbno pretehtati, kje naj se gradijo bloki in kje stanovanjske hiše, da ne bo nepotrebnega uničevanja poljedelskih površin, ki jih je že doslej — zaradi nedoslednosti urbanistov in graditeljev — šlo po zlu veliko več, kot bi bilo neogibno potrebno.

Tekst in foto: T. TAVČAR

POVEZOVANJE PODJETIJ ANTIKOROZIJSKE ZAŠČITE

ŠEST PODJETIJ IZ TREH REPUBLIK

Ko sta republiški odbor sindikata delavcev v gradbeništvu in industriji gradbenega materiala Slovenije in republiška gospodarska zbornica skupaj analizirala uresničevanje ustavnih določil v slovenskem gradbeništvu v najširšem razumevanju te panoge, sta med drugim ugotovila tudi to, da se slovensko gradbeništvu preveč zapira v ozke občinske, krajevne in kvečjemu še republiške meje. Preko le-teh se niti povezovanje ne plete — razen v red-

tehničnih zaščitnih sredstev in raven antikorozijske zaščite, ni preveč razvita. To so občutila vsa podjetja, ki se s tovrstno dejavnostjo ukvarjajo; predvsem je primanjkovalo kakovostnih domačih zaščitnih sredstev. Nič čudnega torej ni, da so se predstavniki omenjenih kolektivov začeli dogovarjati že pred več kot dvema letoma, da so v tem času temeljito pretehtali posamične potrebe in skupne možnosti in da so se naposled odločili (z že zelo jasno začrtanimi cilji in tudi potmi), kako doseči skupne cilje za povezavo v sestavljeno organizacijo združenega dela.

Razumljivo je, da samoupravni sporazum o združitvi ne vsebuje podrobnih določil o namenu, pomenu združevanja dela in sredstev. Podrobnosti bodo prinašali sporazumi za posamezne skupne korake.

Vendar pa iz sporazuma o združitvi povsem jasno veje osnovno: cilj povezovanja. Gre namreč za povečanje obsega domače proizvodnje antikorozijskih sredstev (Karbon), za povečanje izbire teh sredstev in njihove kakovosti; gre tudi za dogovor o pokrivanju „trga“ — domačega in tujega, za skupno nabavo potrebnih reprodukcijskih sredstev, pa še za združevanje sredstev za razvoj vsake posamezne članice SOZD — po medsebojno usklajenih razvojnih programih. To pa kajpak pomeni tudi visoko stopnjo specializacije proizvodnje — oziroma dela, kar naj bi vsakemu kolektivu v okviru SOZD prineslo večjo konkurenčno sposobnost in seveda tudi večji dohodek ter hitrejši razvoj. To pa je navsezadnje končni cilj slehernega povezovanja.

R. B.

SPREJETA SREDNJEROČNA RAZVOJNA USMERITEV RAVENSKE ŽELEZARNE DO LETA 1980

VEČJA PROIZVODNJA — VIŠJA OBDELAVA

Potem ko so zbori delavcev po široki javni razpravi sprejeli srednje-ročni program razvoja vseh treh temeljnih organizacij združenega dela (Metalurške proizvodnje, Mehanske obdelave in Tovarne rezalnega orodja Prevalje) ter delovne organizacije za razdobje 1976–1980, so 4. decembra delegati delavskega sveta Železarne Ravne na Koroškem verificirali načrt prihodnjega 5-letnega razvoja te največje proizvodne tvorbe v občinah koroške regije ter sprejeli vrstni red naložb.

S pripravo srednje-ročnega programa razvoja so začeli v ravenški Železarni že leta 1974, pri njegovi izdelavi pa so upoštevali nova ustavna načela samoupravnega načrtovanja. Skupne naložbe blizu 1 milijardo 700 milijonov dinarjev bodo, kot načrtujejo, zagotovile v razdobju 1976–1980 kar 50% povečanje celotnega dohodka. Pri tem računajo, da bodo čez pet let že dosegli 3 milijarde 200 milijonov

dinarjev celotnega dohodka. Vendar pa velja dodati, da vse načrtovane naložbe do leta 1980 še ne bodo končane in bodo polni učinki predvidenih naložb v prihodnjih letih vplivali na gospodarjenje šele v letu 1982. Sicer pa so investicije usmerjene predvsem v mahanizacijo naprav, kar naj ob zmanjšanem zaposlovanju novih delavcev zagotovi večjo proizvodnjo. Ob tem pa želijo zagotoviti še večjo finalizacijo na Ravnah na Koroškem izdelanih plemenitih jekel.

V Železarni Ravne na Koroškem načrtujejo za razdobje prihodnjih 5 let povečanje obsega skupne proizvodnje od 471.000 ton na 581 ton — oziroma za nad 23%, blagovne proizvodnje pa na skoraj 167.000 ton oziroma za več kot 24%. Samo v jeklarni bodo povečali proizvodnjo od 195.500 ton v letu 1976 na 240.000 ton v letu 1980 oziroma na 255.000 ton po končanih investicijskih vlaganjih. Spremenjen bo izbor izdelkov, na kar bosta vplivala pove-

OBISK NA GRADBIŠČU NOVE TERMOELEKTRARNE ŠOŠTANJ IV

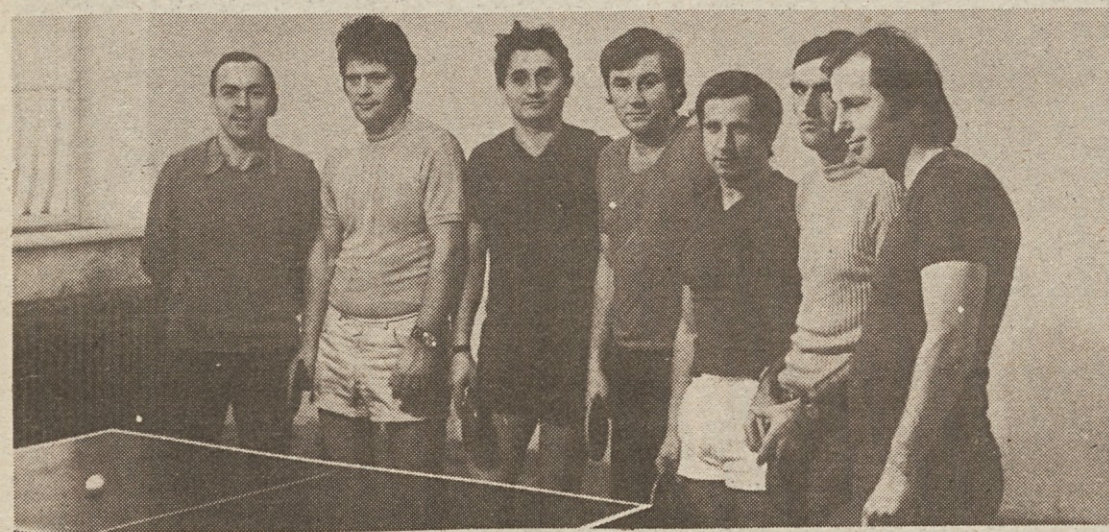
Prednost na kocki?

Februarja letos so v Šoštanju položili temeljni kamen za novo, četrto fazo tamkajšnje termoelektrarne, moči 335 MW. Po desetih mesecih del lahko ugotovimo, da je po programu del na kritični poti 6-tedenska zamuda, ki ji je botrovala zamuda pri izdelavi in dobavi glavne nosilne konstrukcije kotla iz mariborske Metalne. Monterji zagrebškega podjetja „Brača Kavurić“ so, kot smo že poročali, uspeli zamudo skrajšati, sicer pa v Šoštanju računajo, da bodo zamudo zaradi kasnitev dobav glavne nosilne konstrukcije kotla odpravili do sredine prihodnjega leta.

Kot je povedal vodja investicij v Šoštanski Termoelektrarni, diplomirani inženir Franc Potočnik, so potem, ko se je pojavila zamuda pri izdelavi in dobavi glavne konstrukcije kotla, začeli z obsežnim nadzorom nad izdelavo opreme za novo Termoelektrarno Šoštanj 4 pri glavnih domačih dobaviteljih opreme. Zadnje ugotovitve kažejo, da že kasni v tovarni „Djuro Džakovič“ v Slavovskem Brodu in v Tovarni parnih kotlov v Zagrebu izdelava tlačnega dela kotla, mariborska Metalna zamuja zdaj z izdelavo mostnega žerjava za strojnico, med zamudniki pa so še delovne organizacije Juvent, Minel, Litostroj in nekatere druge. Kot vse kaže, bodo potrebni novi, dodatni napor kolektivov, ker prepočasni uresničujejo projekte za novo Termoelektrarno Šoštanj 4. Poraja pa se ob tem nehoti vprašanje, ali imajo dela za ta naš elektroenergetski objekt pri vseh dobaviteljih opreme resnično dogovorjeno prednost.

Sicer so na gradbišču nove Termoelektrarne Šoštanj 4, ki bo po zadnjih izračunih veljala 4 milijarde dinarjev (torej nad 1 milijardo dinarjev več, kot je znašal prvi predračun: dodatnih 560 milijonov dinarjev so „prinesle“ podražitve, nad 500 milijonov dinarjev pa tečajne razlike), opravili v 10 mesecih okrog 40% vseh gradbenih del. Sredi decembra bo končana montaža glavne jeklene nosilne konstrukcije kotla, za drugo leto pa so predvidena glavna montažna dela, ki naj bi bila v letu 1976 v večini tudi zaključena tako, da bi začeli v februarju 1977 s prvimi preizkušnjami. (po)

(ma)

V namiznem tenisu redno zmagojuje tekmovalci iz Sombora, na našem posnetku pa sta obe ekipi.

NE GRE ZA UČNI PREDMET, GRE ZA DEJAVNOST...

Uresničitev bogatega in obsežnega programa šolske telesne vzgoje nam je doslej uspela le delno. Kaj kmalu smo ugotovili, da so po dve do tri ure na teden za program šolske telesne vzgoje in šolskega športa odločno premalo. Težave so tudi v tem, ker je še danes precej šol brez telovadnic, nekatere so celo brez igrišč na prostem.

V programu je med drugim tudi poučevanje plavanja, prve šolske plavalne bazene pa smo šele začeli graditi. Zato je šolska telesna vzgoja v mnogih primerih še vedno odvisna od materialnih pogojev in po drugi plati od prizadevnosti in iznajdljivosti učiteljev.

V zvezi z reformo šolske telesne vzgoje smo se ogreli tudi za različna tekmovanja, nekatera tudi v republiškem merilu. V teku let smo razvili sistem tekmovanj, pri katerih velja poudarek atletiki, vajam na orodju, športnim igram in smučanju. Enkrat mesečno smo uvedli tudi športne dneve. To so bili pouka prosti dnevi, ko so učenci tekmovali, hodili na izlete v gore, se udeleževali pri športnem orientiranju ali pa so se kot gledalci udeležili kake atraktivne športne prireditve. Seveda so uspevali športni dnevi le na tistih šolah, kjer so bili dobro pripravljene in kjer je sodeloval ves učiteljski zbor.

Vsebinsko koncepcijo šolske telesne vzgoje smo torej dobro zastavili, vendar rezultati niso

bili takšni, kot smo pričakovali. Merjenja fizične zmogljivosti učencev so pokazala nizko raven, saj je bila vadba premalo intenzivna. Še posebno zaskrbljujoče je bilo spoznanje, da telesna vzgoja med učenci ni bila tako priljubljeno področje, da bi prihajali k uram, tudi če ne bi bile obvezne. Bili so celo primeri, ko so sicer zdravi učenci prosili za oprostitev od ur šolske telesne vzgoje.

Skratka, pričakovali smo, da bomo v šolah vzgojili za šport navdušeno mladino, ki se bo po končanem šolanju vključila v športne, telovadne in planinske organizacije, vendar se je to zgodilo samo ponekod. Zato smo nenehno iskali boljše rešitve. Ob tem smo spoznali, da ne gre za učni predmet v šolskem smislu, temveč za dejavnost, ki mora imeti predvsem značaj športa, igranja, svobodnega kreiranja, treniranja za boljše dosežke in rekreacije.

In nenasvezadnje smo pri tem ugotovili, da ne gre predvsem za sredstva vzgoje, da ne gre za športne panoge, temveč le za naše najmlajše, za našo mladino! Za otroka našega časa, ki ga pripravljamo za življenje, za njegove potrebe in interese. Če smo poprej planirali za šport in v interesu športnih organizacij na Slovenskem, mora odslej izhajati planiranje iz potreb mladine, namenjeno mora biti mladim.

Spoznali smo, da je telesna kultura ljudstva odvisna predvsem od tistega znanja, navad in usmerjenosti, ki jih dobi mladina v letih obveznega šolanja, potemtakem od dosežkov šolske telesne vzgoje in šolskega športa. Tako pojmovanje nalog šolske telesne vzgoje in šolskega športa pa prikazuje to področje izobraževanja, vzgajanja in osvveščanja v novi luči in mu daje še večji pomen. Zato smo imeli pri reformi programa telesne vzgoje nenehno pred očmi tudi našo posebno nalogo, to je, da bi dobil človek, ki ga vzgajamo za danes in jutri, tudi trajne športne navade.

Skratka, vse bolj se vsi skupaj zavedamo, da je telesna kultura ljudstva v pogojih nastajanja sodobne industrijske družbe, posebno glede na dejstvo, da je prostega časa vse več, izredno pomemben faktor. Zato je pri nas tudi vse več razumevanja tako za gradnjo šolskih telovadnic, športnih dvorišč in plavalnih bazenov, kakor tudi za vzgojo strokovnega kadra, ki smo jo zaupali Visoki šoli za telesno kulturo v Ljubljani. Spoznali smo pač, da je telesna kultura odvisna od navad, ki jih dobe ljudje v mladih letih...

H. JERČIČ

-a

SREČANJE ŠPORTNIKOV Z OBEH BREGOV SOTLE

Občinska sindikalna sveta Brežice in Samobor sta že deveto leto organizatorja športnih srečanj sindikalnih reprezentanc, ki tekmujejo v počastitev dneva republike. Vsako leto v drugi republikli se člani osnov-

lem nogometu, streljanju, kegljanju, namiznem tenisu, šahu in vlečenju vrvi.

V nedeljo se je zbralo več kot sto športnikov v Brežicah ter ob športnih tekmovanjih izmenjalo tudi delovne izkušnje. V športnem programu so domačini tokrat ponovno imeli več sreče, saj so s tesno zmago znova osvojili prehodni pokal, tokrat v trajno last. Za to so zaslužni odbojkarji, ki so zmagali s 3:0, nogometaši z zmago 7:3, kegljači (792:760) ter tekmovalci v vlečenju vrvi. Gostje iz Samobora so zmagali v namiznem tenisu s 5:0, streljanju

z zračno puško 1598:1552, medtem ko so šahisti igrali nedoločeno 3:3.

Na tovariškem srečanju so Brežičani podelili gostom plaketo in diplome svojega mesta, Samoborci pa so se jim oddolžili s kristalno vazo. Med drugim so se tudi dogovorili, da bodo ob dnevu žena prihodnje leto organizirali tudi dvboj ženskih ekip v kegljanju.

V. P.

MUTA OB DRAVI

V počastitev dneva republike

V počastitev dneva republike je tovarniška konferenca ZSMS Gorenje-Muta pripravila turnir v namiznem tenisu za posameznike. V osnovni šoli na Zgornji Muti se je zbralo 40 tekmovalcev športnih društev, šolskih športnih društev in delovnih organizacij radeljske občine...

Kot je povedal vodja turnirja Srečko Vrhnjak, sta se na srečanju igralcev namiznega tenisa občine Radlje ob Dravi najbolj izkazala brata Likar iz Mute. Čeprav ima Silvo Likar šele 12 let, uspešno nastopa v ekipi TVD Partizan Muta v drugi republiški ligi. Na turnirju v počastitev dneva republike je premagal vse nasprotnike in v zaključnem srečanju premagal tudi sedem let

starejšega brata Mirka. Ob zaključku turnirja se je vsem nastopajočim za udeležbo zahvalil sekretar tovarniškega komiteja ZKS Gorenje-Muta Ludvik Jerčič, pokal najboljšemu in druga priznanja pa je podelil Maks Verdinek, sekretar komiteja občinske konference ZKS Radlje ob Dravi.

Vrstni red: 1. Silvo Likar (osn. šola, Muta), 2. Mirko Likar (TVD Partizan, Muta), 3. Igor Sredenshek (Stroj, Radlje), 4. Vojko Lukner (TVD Partizan, Muta), 5. Verner Pušnik (TVD Partizan, Muta), 6. Martin Laure (Gorenje-Muta), 7. Korat (TVD Partizan, Radlje), 8. Šebez (Podvelka) itd.

H. JERČIČ

JUBILEJNI POHOD

Prihodnje leto bo že dvajseti jubilejni pohod „Po poteh partizanske Ljubljane“. V ponedeljek, 26. aprila, bo manifestativni pohod „Po poteh tovarništva in spominov“ za moške, ženske in mešane skupine pionirskih odredov in osnovnih šol občin Ljubljana. V soboto, 8. maja, dopoldne pa bo manifestativni pohod na 10.000 metrov dolgi progi, manifestativni pohod na 5.000 metrov dolgi progi ter manifestativni pohod za člane SNOUB NOV domicilnih brigad NOV mesta Ljubljane, TV kurirjev in člane delegacij organizacij ZZB NOV. V nedeljo, 9. maja pa bosta „Partizanska marša na 25.000 in 8.000 metrov dolgi progi ter „štafeti zmage“ 3 x 1000 metrov in 3 x 600 metrov. Isti dan bo tudi „Tek prijateljstva“ na 4.420 metrov dolgi progi za moške domače in tuje mestne reprezentance ter za posameznike.

Podrobni pogoji udeležbe, prijavniki roki ter vsa ostala navodila v zvezi s sodelovanjem na jubilejni prireditvi bodo objavljena do 29. februarja 1976.

DRAVOGRAD

PODELJENA PRVA OBČINSKA ŠPORTNA PLAKETA

Temeljna telesnokulturna skupnost Dravograd ter Občinski svet zveze sindikatov Dravograd sta pripravila pred praznikom republike v Dravogradu prvi zbor športnikov in športnih delavcev z območja občine Dravograd. Zbor, na katerem so pregledali dosednji razvoj telesne kulture v tej občini koroke regije in razvojna hotenja, so združili z zaključkom jesenskega dela tekmovanj v okviru sindikalnih športnih srečanj ter s podelitvijo priznanj zaslužnim telesnokulturnim delavcem.

V jesenskem delu tekmovanj sindikalnih športnih srečanj je v Dravogradu sodelovalo več kot 600 tekmovalcev in tekmovalk. Doseženi so bili naslednji rezultati: STRELJANJE – moški: 1. Avtoprevoz, 2. IGMP „Monter“, 3. Postaja milice; ženske: 1. Železniška postaja Dravograd, osnovna šola „Neznani talci“ Dravograd, 3. Uprava občinske skupščine; KEGLJANJE – moški: 1. Delavci, zaposleni izven občine, 2. Društvo invalidov Dravograd, 3. Avtoprevoz; ženske: 1. Grad-

beno podjetje, 2. Osnovna šola „Neznani talci“; NAMIZNI TENIS – moški: 1. Carinarnica, 2. Tovarna ivernih plošč, 3.–4. Gradbeno podjetje, uprava občinske skupščine; ŠAH – moški: 1. Delavci, zaposleni izven občine, 2. Uprava občinske skupščine, 3. Carinarnica; ODBOJKA – moški: 1. Tovarna ivernih plošč, 2. Carinarnica, 3.–4. Osnovna šola „Neznani talci“ in Gradbeno podjetje; ženske: 1. Osnovna šola „Neznani talci“, 2. Železniška postaja Dravograd, 3. Tekstilna industrija Otiški vrh.

Komisija za šport in rekreacijo Občinskega sveta Zveze sindikatov Dravograd je na zboru podelila osnovni organizaciji sindikata Carinarnice Dravograd občinsko športno plaketo 1975 za najbolj številno udeležbo na letošnjih tekmovanjih ter za lepe tekmovalne uspehe. Med drugim so bili Dravograjčani na zveznem tekmovanju carinikov Jugoslavije najboljši v šahu, v namiznem tenisu pa so osvojili 3. mesto.

(ek)

ZAKLJUČNA SLOVESNOST V OBČINI ŽALEC

Z slovesno prireditvijo v kino dvorani v Šempetru so v žalski občini sklenili letošnje delavske športne igre. Na igrah je sodelovalo več kot 2000 delavcev iz 24 delovnih organizacij, tekmovali pa so v 12 športnih panogah. Igre so se odlikovale po množičnosti in kvaliteti.

Predstavniki zmagovalnih ekip od leve proti desni: TT Prebold, SIP Šempeter, Inštitut Žalec, TN Polzela

Vida Bizjak, predstavnica Tovarne nogavic, prejema priznanje in pokal od predsednika občinskega sindikalnega sveta Žalec Vena Satlerja

Zmagovalci v posameznih kategorijah: ml. člani: SIP Šempeter, st. člani: Inštitut Žalec; članice: Tovarna nogavic Polzela; množičnost: Tekstilna tovarna Prebold.

V kulturnem programu so sodelovali ansambel Borisa Terglava, moški pevski zbor iz Prebolda, humoristka Olga Markovič in drugi. Prireditelj je vodil Tone Vrabl. Organizator iger je bila komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Žalec in zasluži za opravljeno delo vse priznanje.

T.T.

Sredi decembra 1975 izide pri založbi ČZP Delavska enotnost brošura

SAMOUPRAVNO UREJANJE DOHODKOVNIH ODNOSOV V ZDRUŽENEM DELU

(Knjižnica SINDIKATI št. 6)

V brošuri bo zbrano gradivo s seminarjev za sindikalne aktiviste in delegate, ki sta jih organizirala center za samoupravno sporazumevanje in center za družbeno izobraževanje RS ZSS v mesecih oktober in november 1975. leta.

V brošuri bodo objavljeni naslednji sestavki:

Rudi KROPIVNIK: Ustavna opredelitev dohodka in naloge sindikatov pri uveljavljanju ustavnih določenih dohodkovnih odnosov v združenem delu;

Marjan ZUPAN: Osnove in merila za razporejanje dohodka;

Marinka MIŠIČ: Vloga in struktura samoupravnih sporazumov dejavnosti;

Marjan ZUPAN: Funkcija »Sindikalne liste« v sistemu samoupravnega sporazumevanja;

Emil ŠUŠTAR: Vloga in organiziranost sindikatov pri sprejemanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov;

Vesna KEGL-ŠALEHAR: Osnove in merila za delitev osebnih dohodkov;

Viktor ISTENIČ: Vloga in struktura družbenih dogovorov o razporejanju dohodka;

Majda BUDA: Vsebinski in organizacijski pristop za uveljavljanje samoupravnih sporazumov dejavnosti o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke v združenem delu;

Rado MIKLIC: Pravno in samoupravno urejanje dohodkovnih odnosov od TOZD do federacije;

Ksenija ANTONČIČ: Ocena uspešnosti izobraževanja na seminarjih;

Mimo naštetih sestavkov bomo v brošuri objavili še:

Zakon o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke;

Navodilo za delovanje sindikalnih organov pri samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o razporejanju dohodka in delitvi osebnih dohodkov.

Brošura bo opremljena tudi z uvodnimi napotki h gradivu, ki jih je napisal Zdravko Troha, direktor Centra za družbeno izobraževanje RS ZSS, in z razlago nekaterih osnovnih pojmov.

Torej gre za brošuro, ki bo nepogrešljiv priložnik slehernega sindikalnega aktivista, še posebej pa za tiste, ki so odgovorni za načrtovanje, vodenje in usmerjanje dohodkovne politike, skratka za vse, ki se ukvarjajo z vprašanji dohodka in z gospodarjenjem nasploh.

Brošura bo obsegala približno 200 strani, cena za izvod pa je 40.– dinarjev.

Naročila pošljite na naslov: **ČZP DELAVSKA ENOTNOST, 61000 Ljubljana, Dalmatinova 4/11.**

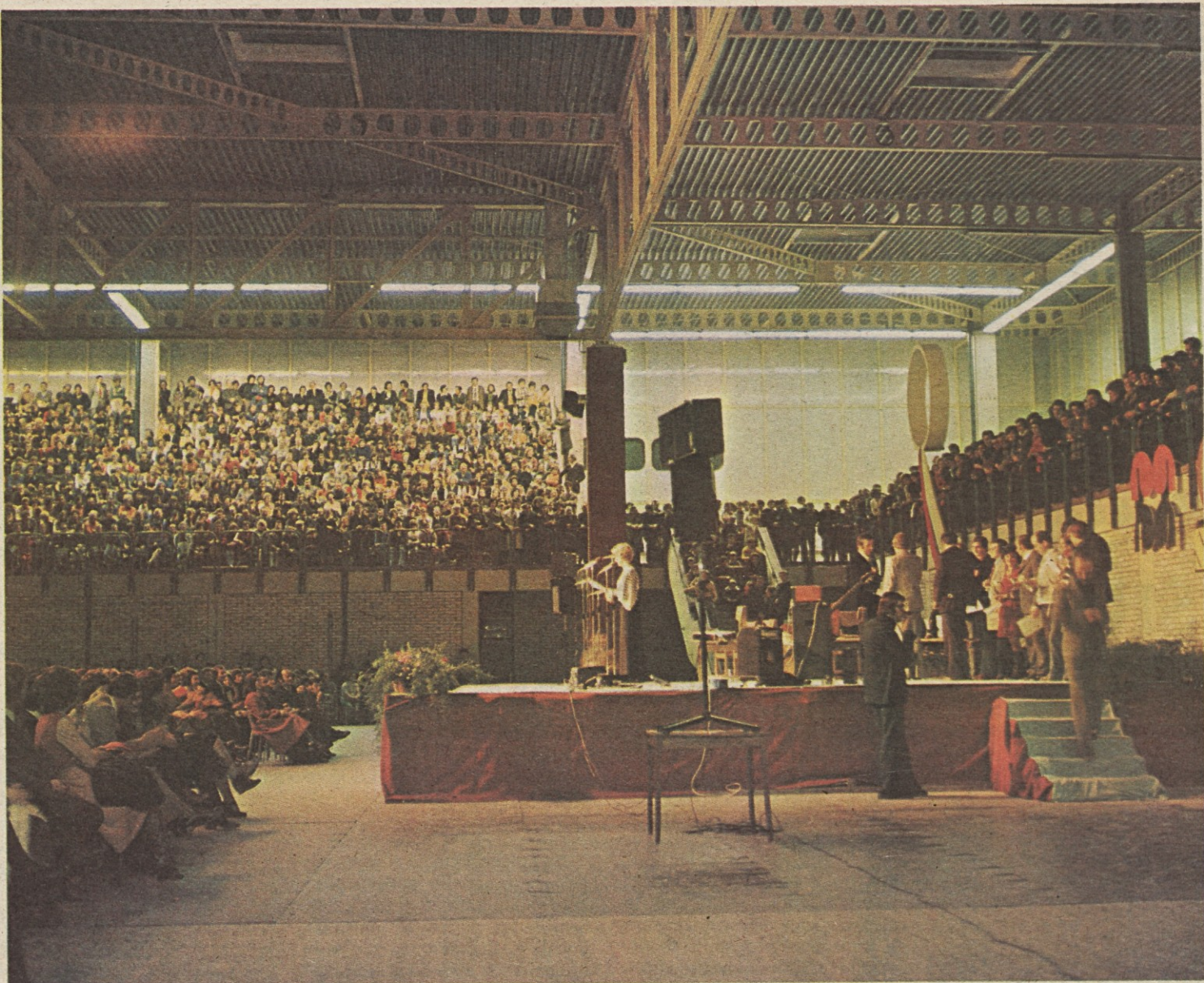
NAROČILNICA

Naročamo izvodov Knjižnice SINDIKATI št. 6 — SAMOUPRAVNO UREJANJE DOHODKOVNIH ODNOSOV V ZDRUŽENEM DELU.

Knjižnice pošljite na naslov:

Kraj in datum:

Čitljiv podpis naročnika (z žigom)

Na zabavno glasbeni prireditvi, ki je bila v novi večnamenski hali v Velenju, so predstavniki občinskega sindikalnega sveta podelili najuspešnejšim ekipam letošnjih sindikalnih športnih iger zaslužena priznanja. V skupni uvrstitvi so se letos najbolje odrezali športniki in športnice Tovarne gospodinjske opreme Velenje (DSSS). Slede ekipe Vegrada, podjetja ERA, Zavoda za zaposlovanje itd.

Športniki Gorenja se niso najbolje odrezali le zato, ker so najštevilnejši, temveč bržčas tudi zato, ker imajo najbolje organizirano športno dejavnost. Ob tem naj povemo še to, da je Gorenje edini kolektiv v Velenju, ki si je omislil poklicnega organizatorja športne rekreacije. In uspehi niso izostali...

Sicer pa v Velenju ugotavljajo, da se športniki in drugi srečujejo še s številnimi problemi, ki zavirajo hitrejši razmah množične športne dejavnosti v delovnih organizacijah. Med drugim menijo, da telesnokulturna skupnost nekoliko zapostavlja množičnost in delavski šport, saj namenja razmeroma skromna sredstva za rekreacijo delavcev. Težave so tudi z objekti. Premalo jih je in mnogi so zelo zelo dragi. Zato v Velenju upravičeno godrnjajo nad tistimi, ki želijo ustvarjati dohodek tudi na račun množičnega športa in rekreacije. (Foto: A. Ulaga)

ZMAJ SE SELI NA NOVO LOKACIJO

TEMELJNI KAMEN ZA NOVO TOVARNO IN NOV PROIZVOD

V torek, 9. decembra, je direktor tovarne baterij ZMAJ Milan Slevnik položil temeljni kamen za novo tovarno baterij v Stegnah pri Ljubljani.

„Priča smo dogodku, ki v 53-letni zgodovini tovarne baterij ZMAJ pomeni prelomnico in dogodek največjega pomena. Pričujemo z izgradnjo prve faze nove tovarne,“ je ob slovesnosti izjavil direktor tovarne ZMAJ.

Na mestu, kjer so postavili temeljni kamen, bo zrasla proizvodna hala s površino 9550 kv. metrov. Gradili jo bodo postopoma, tako da bo vsak del gradnje zaključena celota, ki bo po dograditvi takoj služil svojemu namenu. Do julija 1976. leta bodo zgradili prvi del, in to 2050 kv. metrov hale, ki bo najprej služila za skladišče surovin in izdelkov, s čimer bodo razbremenili skladiščne prostore na sedanji lokaciji na Šmartinski cesti. Vrednost del v prvi fazi bo znašala 11 milijonov dinarjev, ki jih bodo v glavnem financirali z lastnimi sredstvi in kreditom izvajalca gradbenih del Gradbenega podjetja TEHNIKA iz Ljubljane.

Na novi lokaciji bodo predvidoma že v prihodnjem letu pričeli s proizvodnjo baterij novega elektrokemijskega sistema — alkalnih baterij in sestavnih delov. Licenco za izdelavo alkalnih baterij oziroma patent so v tovarni ZMAJ kupili v Sovjetski zvezi, njihovi strokovnjaki pa so ga dopolnili in izpopolnili tudi tehnologijo izdelave, tako da bo po predvidevanjih tovarne Zmaj tovrstna baterija oziroma element neprimerno cenejši od po-

dobnih izdelkov na tujih tržiščih. Prav zaradi tega dejstva upravičeno predvidevajo v Zmaju povečan in ugoden izvoz izdelkov.

Tudi uvoz surovin bodo v tovarni Zmaj v naslednjem letu bistveno zmanjšali. Izkoristili bodo domače proizvajalce surovin, posebno cinka, ki predstavlja dobrih 40 odstotkov vrednosti baterijskih elementov. Z usklajevanjem potrebne kvalitete in s prodajno službo Iskre, v katere sestavu je tudi tovarna baterij Zmaj, bodo uspeli kljub bistvenemu povečanju proizvodnje in izvoza zmanjšati uvoz surovin na skoraj 90 odstotkov vseh potreb pri proizvodnji baterijskih elementov.

Na slovesnosti, ki je bila v torek v Stegnah, je spregovoril tudi sekretar komiteja mestne konference ZK Ljubljana Vinko Hafner, ki je poudaril, da je za Ljubljano še kako pomembno, da ustvarja svojo dohodkovno podlago, in to prav v tistih vejah, ki imajo že tradicijo. Po njegovem mnenju se morajo vsi tisti, ki kakorkoli vplivajo na investicije v takšnih primerih, kot je Zmaj, zavedati, da je treba čim bolj podpirati dobre proizvodne naložbe.

Na naši sliki: direktor Zmaja MILAN SLEVNİK je vzdal temeljni kamen nove tovarne v Stegnah